

Ombudsmanden for Inatsisartut

Beretning for 2022

Ombudsmanden for Inatsisartut

Noorlernut 53
Postboks 1606
3900 Nuuk
Tlf. +299 32 78 10
www.ombudsmand.gl

I beretningen omtales:

Inatsisartutlov nr. 7 af 1. juni 2017 om Ombudsmanden for Inatsisartut som ombudsmandsloven.

Landstingslov nr. 8 af 13. juni 1994 om sagsbehandling i den offentlige forvaltning med senere ændringer som sagsbehandlingsloven.

Landstingslov nr. 9 af 13. juni 1994 om offentlighed i forvaltningen med senere ændringer som offentlighedsloven.

Inatsisartutlov nr. 1 af 21. november 2013 om magtanvendelse inden for det sociale område med senere ændringer som magtanvendelsesloven.

Inatsisartutlov nr. 20 af 26. juni 2017 om støtte til børn med senere ændringer som børnestøtteleven.

Selvstyrets bekendtgørelse nr. 16 af 8. november 2017 om støtte til børn som børnestøttebekendtgørelsen.

Beretningen kan hentes i PDF-version på ombudsmandens hjemmeside:
www.ombudsmand.gl

Oplag: 330 stk.

Grafisk design: iCICERO, grafisk produktion Nuuk

Tryk: Johnsen Graphic Solutions A/S

Fotos: Henrik Bach (forsiden og side 6, 19, 31 og 45)

Monica Schnügger (side 3, 10, 20 og 52)

Anja Rindom Bøndergaard (side 32, 41, 42, 46, 56 og 58)

ISSN: 2245-1382

TIL INATSISARTUT

Idet jeg henviser til § 10, stk. 1, i ombudsmandsloven, afgiver jeg hermed min beretning for 2022.

Nuuk, april 2023

Vera Leth
Vera Leth

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	ÅRET DER GIK	7
2	ARTIKLER	11
	2.1 Klageadgang vedrørende forældres samvær med børn anbragt uden for hjemmet	11
	2.2 Kritik er ikke et mål i sig selv	14
	2.3 Gravides rettigheder på arbejdsmarkedet	15
3	OFFENTLIGGJORTE SAGER	21
	3.1 Undersøgelse af sager om anbringelse og hjemgivelse af børn (2022-1)	21
	3.2 Kritik af afslag på anmodning om aktindsigt i fratrædelsesgodtgørelse (2022-2)	22
	3.3 Krav om underskrift og angivelse af trykt navn på myndigheders udgående breve (2022-3)	23
	3.4 Qeqqata Kommunias håndtering af sag om støtte til et barn var uantagelig (2022-4)	24
	3.5 Kommuneqarfik Sermersooqs mangelfulde partshøring og mangelfulde begrundelse for bortvisning af sagsbehandler (2022-5)	25
	3.6 Kommuneqarfik Sermersooqs afholdelse af udgifter til feriefrirejser til kommunens direktion (2022-6)	26
	3.7 Kritik af afholdelse af udgifter til en medarbejders øjenoperation (2022-7)	26
	3.8 Opfølgning på tidligere beretninger	27

4	ANDRE SAGER	33
4.1	Undersøgelse af Skattestyrelsens afgørelser om lønindeholdelse.....	33
4.2	Når klagemuligheden ikke er udnyttet.....	33
4.3	Klage over fastsættelse af motorafgift genoptaget efter ombudsmandens henvendelse.....	34
4.4	Klage over uberettiget afskedigelse.....	35
4.5	En borger havde ikke ret til aktindsigt i en kommunes brevveksling med en advokat.....	36
4.6	Klage over afslag på at få udleveret en afgørelse på dansk.....	37
4.7	Afvisning af klage over rimeligheden af gældende lovgivning.....	38
4.8	Kritik af Qeqqata Kommunias sagsbehandlingstid ved behandling af aktindsigtsanmodning.....	39
5	MEDDELELSER EFTER OMBUDSMANDSLOVENS § 11	43
6	INSPEKTIONER	47
7	BESØG OG REJSER	53
8	PERSONALE	57
9	STATISTIK	59

ÅRET DER GIK

Af ombudsmand Vera Leth

2022 gav anledning til refleksion

Den 1. februar 1997 tiltrådte jeg som ombudsmand. Den 31. juli 2023 går jeg på pension som ombudsmand i overensstemmelse med reglerne i ombudsmandsloven. Det har været et privilegie at være ombudsmand. Mine dermed flere end 26 år i embedet har budt på mange spændende faglige udfordringer og indtryk.

En af de største udfordringer har gennem årene været at få myndighederne, og i særlig grad kommunerne, til at følge de overordnede forvaltningsretlige regler. Det gælder eksempelvis sagsbehandlingsloven som gennem krav om skriftlighed, begrundelser, lovhenvvisninger og klagevejledning fastlægger overordnede krav til myndighedernes afgørelse i konkrete sager. I 1997 vedrørte en stor del af de klager, som jeg modtog fra borgerne, myndighedernes manglende overholdelse af disse overordnede regler. Det er trist nok også alt for ofte tilfældet i 2022.

I min beretning sidste år gav jeg udtryk for, at de kommunale forvaltninger er udfordrede på stort set alle områder.

Under indtryk heraf igangsatte jeg i 2021 et projekt, som skulle sætte øget fokus på kommunernes håndtering af sager om anbringelse og hjemgivelse af anbragte børn. Resultatet af dette projekt fremlagde jeg for offentligheden i maj 2022.

Projektet bekræftede mit indtryk af, at kommunerne generelt er udfordrede i deres håndtering af tunge og vigtige sager om børn. Kommunerne begår alvorlige fejl og har blandt andet problemer med at indhente de oplysninger og gennemføre de undersøgelser, som loven kræver i forbindelse med en anbringelse af børn uden for hjemmet eller hjemgivelse af anbragte børn.

Projektet viste blandt andet, at der i ca. halvdelen af sagerne:

- Ikke var nogen skriftlig afgørelse.
Jeg udtrykte på dette punkt min bekymring over kommunernes sagsbehandling, da en afgørelse om anbringelse eller hjemgivelse er af så stor betydning for både forældre-myndighedsindehaveren og det anbragte barn, at afgørelsen bør meddeles skriftligt. Desuden hænger en skriftlig afgørelse ofte sammen med den lovbundne klagevejledning.
- Ikke var indhentet en lovpligtig udtalelse fra anbringelsesstedet forud for en hjemgivelse.
Jeg fandt det problematisk, fordi den lovpligtige udtalelse fra anbringelsesstedet er med til at sikre hensynet til barnets tarv og generelle trivsel. Det er anbringelsesste-

det, som har haft den daglige kontakt med et anbragt barn og i mange tilfælde også med forældremyndighedsindehaveren og andre af barnets pårørende.

- Ikke var afholdt en lovpligtig samtale med et anbragt barn, hverken i forbindelse med anbringelse eller eventuel hjemgivelse.
Jeg fandt det problematisk, at der i et så betydeligt omfang ikke blev afholdt en samtale med barnet, idet disse samtaler skal sikre barnets ret til frit at kunne udtrykke sine synspunkter. Det er særlig vigtigt, at barnet får mulighed for at udtale sig om kommunens behandling af sin egen sag.

Ved min igangsættelse af projektet gav jeg udtryk for, at jeg antog, at jeg ville kunne afdekke mere systematiske og gentagne problemer i kommunernes sagsbehandling. Denne antagelse viste sig desværre at være korrekt. Jeg gav også udtryk for, at jeg håbede, at jeg med en status på området kunne give de politiske beslutningstagere et grundlag for refleksion og eventuelle nye tiltag. Rapporten blev imidlertid modtaget i tavshed.

Min rapport er omtalt i denne beretning i afsnit 3.1 og findes på min hjemmeside.

I min beretning sidste år gav jeg udtryk for, at der over årene ikke er sket væsentlige forbedringer på det forvaltningsretlige område.

For at yde mit bidrag til at søge at ændre dette har jeg efter dansk inspiration besluttet at lave en myndighedsguide. Guiden skal binde relevante lovregler, mine udtalelser gennem årene og den juridiske litteratur sammen på en brugervenlig måde. Myndighedsguiden vil blive offentliggjort for alle på min hjemmeside.

Skal jeg fra min hverdag fremhæve en type sager, som fortjener en selvstændig kommentering, må det være kommunernes behandling af sager om ansøgning af førtidspension. Jeg modtager hvert år mange klager på dette område, herunder klager over kommunernes afgørelse, klager over manglende skriftlighed, klager over manglende begrundelse, og klager over den ofte lange sagsbehandlingstid.

I en kategori for sig modtager jeg også klager over sagsbehandlingstiden efter, at Det Sociale Ankenævn har hjemvist en afgørelse til fornyet behandling i kommunen. Her er det mit indtryk, at kommunerne ikke er tilstrækkeligt opmærksomme på, at Det Sociale Ankenævn ved en hjemvisning ophæver kommunens tidligere afgørelse, og at borgeren dermed står helt uden afgørelse. Jeg efterlades for ofte med det indtryk, at kommunerne ikke forstår ankenævnets begrundelse for at hjemvise kommunens afgørelse. Jeg forstår blandt andet ikke, hvorfor en kommune igangsætter en ny og meget tidskrævende sagsbehandling, hvis ankenævnet blot har bedt om, at de rette lovregler indgår i afgørelsen, eller at begrundelsen for afgørelsen tydeliggøres. Når mine medarbejdere som led i oplysning af en klage om førtidspension retter henvendelse til kommunerne, er det derudover mit indtryk, at mine medarbejdere generelt oplever en stor usikkerhed fra de kommunale sagsbehandlere, som håndterer de konkrete sager. Næsten hver gang får mine medarbejdere den forklaring, at kommunen mangler ressourcer. Det forklarer

imidlertid ikke, hvorfor sagsbehandlerne eller deres chefer alt for ofte er alvorligt udfordrede, når de skal redegøre for kommunens igangsatte sagsskridt eller sagernes status. Som jeg oplever borgernes klager i disse sager, er der god grund til utilfredshed.

Siden 2012 har jeg med udgangspunkt i inatsisartutloven om Inatsisartut og Naalakkersuisut løbende erklæret mig uenig i selvstyrets forståelse af myndighedsstrukturen i centraladministrationen. Selvstyrets forståelse af myndighedsstrukturen er gennem årene kommet til udtryk gennem ganske mange skiftende og til tider modstridende tilkendegivelser fra Formandens Departement. Det er min forståelse, at Formanden for Naalakkersuisut med en ny bekendtgørelse fra 2022 har fjernet de usikkerheder om myndighedsstrukturen, der har hersket gennem ganske mange år. Sagen er nærmere omtalt i afsnit 3.8 i beretningen.

2022 var også året, hvor jeg i to sager forholdt mig til kommunalfuldmagten, som omtales nedenfor under afsnit 3.6 og 3.7.

Alt dette kan du læse mere om på de følgende sider.

God læselyst.

I august rejste et inspektionshold fra ombudsmanden til Qasigiannqut for at besøge alderdomshjemmet Qeersaat Illuat.

2.1 Klageadgang vedrørende forældres samvær med børn anbragt uden for hjemmet

Af fuldmægtig Monica Schnügger

Ombudsmanden modtog i 2022 flere klager fra et forældrepar, fordi en kommune havde indskrænket parrets samvær med deres børn, som var anbragt uden for hjemmet. Ombudsmanden oversendte disse klager til Det Sociale Ankenævn, og gav udtryk for den umiddelbare opfattelse, at en kommunes afslag på ændring af eller indstilling af en forældremyndighedsindehavers samvær med et barn, der er anbragt uden for hjemmet, er en afgørelse i sagsbehandlingslovens forstand.

Det Sociale Ankenævn oplyste, at ankenævnet har kompetence til at behandle sager om afbrydelse af samvær og kontakt.

I den konkrete sag havde forældreparret fortsat mulighed for samvær og kontakt med deres anbragte børn. Det Sociale Ankenævn vurderede derfor, at der ikke var tale om en afbrydelse af samværet, men alene om en indskrænkning af samværet på baggrund af forældreparrets konkrete situation. Indskrænkningen havde ankenævnet ikke kompetence til at behandle, idet indskrænkning og regulering ikke er direkte defineret som afgørelser efter børnestøtteleven og børnestøttebekendtgørelsen.

På baggrund af ankenævnets tilkendegivelse var det ligeledes ombudsmandens opfattelse, at en regulering eller indskrænkning af en samværsaftale mellem den anbringende kommune og forældremyndighedsindehaveren næppe efter gældende ret kan anses som en afgørelse, der kan påklages til Det Sociale Ankenævn.

Samtidig var det dog også ombudsmandens vurdering, at regulering og indskrænkning af samvær har en sådan karakter, at det burde falde ind under ankenævnets kompetence.

Efter ombudsmandslovens § 11 gav ombudsmanden derfor Inatsisartut og Naalakkersuisut meddelelse om, at ombudsmanden opfattede forældres manglende klageadgang ved regulering og indskrænkning af samvær med børn anbragt uden for hjemmet som retssikkerhedsmæssigt problematisk.

Naalakkersuisut har herefter overfor Lovudvalget i Inatsisartut givet udtryk for, at Naalakkersuisut har taget ombudsmandens betragtninger til efterretning. Naalakkersuisut har endvidere givet udtryk for, at det er vigtigt, at et barn, der anbringes uden for hjemmet, har ret til og mulighed for at holde kontakten til sine forældre, samt at lovgivningen støtter op om dette. Derfor vil Naalakkersuisut igangsætte en undersøgelse af,

hvordan lovgivningen bedre kan imødekomme børns rettigheder til samvær, hvis de er anbragt uden for hjemmet.

Hvad følger af loven?

Reglerne om fastsættelse af forældres samvær (besøg og kontakt) med børn, der er anbragt uden for hjemmet, følger af børnestøtteloven og børnestøttebekendtgørelsen.

Det fremgår af børnestøttelovens § 30, stk. 5, nr. 1, at Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler om tilbud og forbud under anbringelsen, herunder regler for besøg og kontakt med barnet under anbringelsen.

Det fremgår endvidere af børnestøtteloven § 46, at der skal udarbejdes en handleplan for børn anbragt uden for hjemmet. Denne handleplan skal ifølge bestemmelsen indeholde en beskrivelse af, hvorledes barnet sikres regelmæssig personlig forbindelse eller kontakt med forældre eller nære omsorgspersoner, medmindre dette vurderes at stride mod barnets bedste.

Det fremgår bl.a. af børnestøttebekendtgørelsen § 5, stk. 2, at handleplanen skal indeholde *bestemmelser* om barnets samvær med forældrene. Det fremgår af børnestøttebekendtgørelsens § 14, at kommunalbestyrelsen kan *træffe afgørelse* om, at barnet ikke må have kontakt med bestemte personer, herunder forældremyndighedsindehaveren.

Det følger således af børnestøtteloven og børnestøttebekendtgørelsen, at en afbrydelse af samvær og kontakt med et barn anbragt uden for hjemmet er en afgørelse. Regler om besøg og kontakt med barnet under anbringelsen – herunder regulering og indskrænkning af disse regler – er derimod ikke direkte defineret som afgørelser.

I både børnestøtteloven og børnestøttebekendtgørelsen er der fastsat bestemmelser om, at kommunalbestyrelsens afgørelser efter loven henholdsvis bekendtgørelsen kan påklages til Det Sociale Ankenævn.

Hvad er en afgørelse?

Afgørelsesbegrebet er bl.a. defineret i bemærkningerne til § 2 sagsbehandlingsloven. Heraf fremgår det, at "[d]er med udtrykket "truffet afgørelse" sigtes til udfærdigelse af retsakter, d.v.s. udtalelser, der går ud på at fastsætte, hvad der er eller skal være ret i et foreliggende tilfælde."

En afgørelse i sagsbehandlingslovens forstand vil i almindelighed være karakteriseret ved, at der er tale om:

- en udtalelse fra en offentlig myndighed,
- som udstedes på et offentligretligt grundlag (i modsætning til et privatretligt grundlag, f.eks. en aftale),
- som går ud på ensidigt at bestemme, hvad der er eller skal være gældende ret, og
- som retter sig mod eksterne modtagere (i modsætning til internt mod myndigheden selv).

Det er uden betydning, om forvaltningsakten kaldes en *afgørelse*, en *beslutning*, en *kendelse* e.l., eller om den betegnes med ord, der karakteriserer dens indhold, f.eks. *tilladelse*, *bevilling*, *dispensation*, *opkrævning*, *forbud* eller *påbud*.

Der henvises til Folketingets Ombudsmandsberetning 2020-37 og Ugeskrift for Retsvæsen 2019.1616 H.

2.2 Kritik er ikke et mål i sig selv

Af fuldmægtig Maliina L. Hansen

Det er ombudsmandens opgave at undersøge, om myndigheder eller personer, der er omfattet af ombudsmandens virksomhed, handler i strid med gældende ret eller på anden måde gør sig skyldig i fejl eller forsømmelser ved udførelsen af deres opgaver. Det fremgår af ombudsmandslovens § 19, stk. 1.

Ombudsmanden kan i den forbindelse fremsætte kritik, afgive henstillinger samt i øvrigt fremsætte sin opfattelse af en sag. Det fremgår af ombudsmandslovens § 20.

Ombudsmanden ønsker imidlertid ikke at kritisere enhver handling eller undladelse, hvor dette måtte være muligt. Det betyder, at ombudsmanden i en række tilfælde i stedet for at udtrykke sin kritik, vælger at vejlede myndigheden, eventuelt før myndigheden begår en fejl.

I en sag fra 2022, som ikke er optaget i beretningen, valgte ombudsmanden netop en lidt anden fremgangsmåde.

Hvad gik sagen ud på?

Sagen handlede om en journalist i Danmark, som havde søgt om aktindsigt i en række dokumenter hos en myndighed i Grønland.

Myndigheden havde tilkendegivet, at myndigheden gerne ville imødekomme anmodningen om aktindsigt. Myndigheden ville dog af principielle grunde kun udlevere aktindsigtsdokumenterne fysisk på myndighedens adresse, selvom journalisten havde bedt om at få dokumenterne udleveret enten pr. brevpost eller e-mail.

Myndigheden oplyste til ombudsmanden, at dette efter fast praksis var et krav, som myndigheden stillede til alle, som anmodede myndigheden om aktindsigt.

Hvordan løste ombudsmanden sagen?

Ombudsmanden vejledte i denne sag myndigheden om, at det fremgår af offentlighedslovens § 16, stk. 1, at en myndighed snarest skal afgøre, om en begæring kan imødekommes, og om den, der har fremsat begæringen, skal gøres bekendt med dokumenterne ved, at der udleveres en afskrift eller kopi. Det er i bemærkningerne til loven anført, at et krav om at en aktindsigt skal afhentes fysisk, er en undtagelse til udgangspunktet om, at dokumenterne skal udleveres til borgeren på den måde, som borgeren ønsker. Det er derfor kun i ganske særlige tilfælde, at udgangspunktet kan fraviges, og ikke som en generel praksis.

Myndigheden oplyste derefter, at myndigheden ville sende dokumenterne til journalisten pr. e-mail eller brevpost.

Ombudsmanden afsluttede derefter sin behandling af sagen.

2.3 Gravides rettigheder på arbejdsmarkedet

Af fuldmægtig Anja Rindom Bøndergaard

Denne artikel giver et overblik over de almindelige rettigheder på arbejdsmarkedet i forbindelse med en graviditet. Artiklen undersøger ikke rettigheder i forbindelse med adoption eller modtagelse af børn i plejefamilie. Artiklen forholder sig også kun sparsomt til, hvilke rettigheder der gælder for barnets far, medmor eller eventuelle øvrige omsorgspersoner. Rettigheder for par, der ikke lever i heteroseksuelle forhold, beskrives ikke nærmere.

Ombudsmanden har ikke tidligere beskæftiget sig med emnet i form af en artikel om retstilstanden på området. Det er heller ikke den slags klagesager, som oftest finder vej til ombudsmanden, idet sagerne almindeligvis håndteres af fagforeninger eller advokater.

Ikke desto mindre vil en stor del af befolkningen på et givent tidspunkt i løbet af deres tilværelse blive omfattet af de regelsæt, der regulerer graviditet, orlov, barselsdagpenge og ligestilling i forbindelse med fødslen eller modtagelsen af et barn. Det er derfor et emne med en stor berøringsflade og som vedrører mange.

Regler om rettigheder under graviditet

Der er som udgangspunkt to love, der er relevante i forhold til rettigheder i forbindelse med graviditet. Den ene lov er inatsisartutlov nr. 5 af 19. november 2020 om orlov i forbindelse med graviditet, fødsel og adoption (herefter lov om orlov og graviditet). Formålet med denne lov er at sikre gode vilkår for børnefamilier ved at forbedre forholdene omkring orlov, graviditet, fødsel og barsel.

Den anden lov er Inatsisartutlov nr. 3 af 29. november 2013 om ligestilling af mænd og kvinder (herefter ligestillingsloven). Formålet med denne lov er ifølge bemærkningerne til loven at fremme ligestilling mellem kvinder og mænd på alle områder og afskaffe alle former for diskrimination af kvinder.

Særlige hensyn til gravide medarbejdere

I lov om orlov og graviditet beskytter § 6 gravide, der arbejder under forhold, som kan være sundhedsskadelige under graviditeten. Bestemmelsen pålægger kvindens arbejdsgiver at indrette arbejdet således, at det er egnet for den gravide. Hvis det ikke kan lade sig gøre, skal arbejdsgiveren tilbyde den gravide omplacering til anden passende beskæftigelse. Hvis det heller ikke kan lade sig gøre, har den gravide ret til fravær fra arbejdet.

Det følger af § 6, stk. 1, at den gravide har ret til fravær i to situationer:

- 1) Hvis en læge vurderer, at kvindens arbejde medfører en risiko for kvindens helbred eller for fostret.
- 2) Hvis offentligt fastsatte bestemmelser forhindrer kvinden i at udføre sit arbejde.

Hvis kvindens arbejdsgiver kan tilbyde hende anden passende beskæftigelse finder bestemmelsen ikke anvendelse, og kvinden har dermed ikke ret til fravær på grund af forhold på arbejdet.

Det følger af § 6, stk. 2, at hvis en kvinde bliver tilbudt anden passende beskæftigelse under graviditeten, kan hun afslå tilbuddet om den nye beskæftigelse, hvis der er tale om:

- 1) beskæftigelse af væsentlig anden karakter end hendes sædvanlige arbejdsområde,
- 2) beskæftigelse på et andet niveau end hendes sædvanlige arbejdsområde,
- 3) skift af arbejdsplads, der medfører flytning eller væsentlig transport til og fra arbejdspladsen,
- 4) væsentlig ændring af det tidspunkt på døgnet eller ugen, arbejdet kræves udført, eller
- 5) væsentlig ændring af hendes sædvanlige ugentlige arbejdstid.

En gravid kvinde, der tilbydes andet arbejde, er således ikke forpligtet til at tage imod den nye beskæftigelse under de nævnte omstændigheder.

Almindelige regler om orlov og barsel

Det fremgår af lov om orlov og graviditet i § 3, at en kvinde har ret til orlov på grund af graviditet 4 uger før forventet fødsel. I umiddelbar tilknytning til fødslen har kvinden ret til orlov i 15 uger efter fødslen. Det fremgår af § 3, stk. 2. Hvis kvinden føder 2 eller flere børn samtidigt, forlænges orloven fra 15 til 19 uger.

Retten til forældreorlov fremgår af lov om orlov og graviditet § 12. Heraf følger, at forældre alt i alt har ret til forældreorlov i indtil 21 uger i umiddelbar tilknytning til de første 15 uger efter fødslen. Forældre til 2 eller flere børn født samtidig har ret til forældreorlov i indtil 25 uger.

Det er kun én af forældrene ad gangen, der kan udnytte forældreorloven.

Det følger af § 13 i lov om orlov og graviditet, at de sidste 4 uger af forældreorloven – ifølge aftale med arbejdsgiveren – kan tilrettelægges fleksibelt. En forælder kan dermed udskyde op til 4 uger af forældreorloven, men skal afholde orloven inden barnet fylder 5 år. Orloven skal afholdes med mindst 1 sammenhængende uge ad gangen.

Langvarigt sygefravær grundet graviditet

Det fremgår af lov om orlov og graviditet i § 5, at en kvinde har ret til fravær, før den almindelige ret til orlov indtræder, hvis der efter en læges vurdering er komplikationer i graviditeten, som medfører en risiko for kvindens helbred eller fostret, hvis kvinden fortsat er i arbejde.

Det er nærmere beskrevet i bemærkningerne til bestemmelsen, at det er en betingelse for retten til fravær, at komplikationerne stammer fra graviditeten, og at en fortsættelse af arbejdet medfører en risiko for enten kvindens helbred eller fostret. Mere al-

mindelige gener forbundet med graviditeten vil således ikke kunne begrunde en ret til fravær, medmindre generne udgør en sundhedsrisiko. En vurdering af dette forhold forudsætter en lægefaglig vurdering, som oftest i form af en lægeerklæring, der afleveres til arbejdsgiveren.

Særlig beskyttelse af gravide og barslende i forhold til opsigelse

På den ene side er en kvinde forpligtet til at underrette sin arbejdsgiver om, at hun er gravid senest 13 uger før forventet fødsel. På samme tid skal hun oplyse arbejdsgiveren om, hvornår hun påtænker at påbegynde sin orlov. Det fremgår af lov om orlov og graviditet § 20, stk. 1.

Senest 12 uger efter fødslen er kvinden forpligtet til at underrette sin arbejdsgiver om, hvornår hun påtænker at genoptage arbejdet. Det følger af lov om orlov og graviditet § 20, stk. 2.

På den anden side er den gravide eller barslende lovmæssigt beskyttet mod at blive op sagt på grund af sin graviditet eller efterfølgende barsel. Det følger af § 11 i ligestillingsloven. Det fremgår af bemærkninger til bestemmelsen, at forbuddet mod afskedigelse dækker alle aspekter, der relaterer sig til eksempelvis graviditet og barsel. Det betyder bl.a., at en afskedigelse som følge af fravær på grund af graviditetsrelaterede undersøgelser på sygehuset vil være i strid med ligestillingsprincippet og omfattet af forbuddet i § 11 i ligestillingsloven.

Hvis der sker opsigelse grundet graviditet

Bevisbyrde

Hvis en medarbejder bliver op sagt efter at have underrettet sin arbejdsgiver om graviditeten, eller imens medarbejderen er på barsel, gælder der en omvendt bevisbyrde. Det fremgår af § 24 i ligestillingsloven. Det betyder, at arbejdsgiveren skal bevise, at afskedigelsen skyldes andre forhold end graviditeten.

Denne omvendte bevisbyrde – eller skærpede beviskrav – stammer fra europæisk retspraksis. Her har der været eksempler på, at det har været svært for en medarbejder at bevise, at afskedigelsen skyldtes graviditet og/eller barsel. Derfor har domstolene ændret og justeret kravene til, hvornår lønmodtageren har ført dette bevis. Herfra er der nu udledt en formodningsregel, som siger, at en afskedigelse af en gravid eller barslende altid er begrundet i graviditeten eller barslen. Formodningsreglen omfatter også mænd, som bliver afskediget pga. barsel.

Med § 24 i ligestillingsloven er den europæiske retssædvane blevet lovfæstet i Grønland. Retssædvanen betyder, at arbejdsgiveren har bevisbyrden for, at afskedigelsen ikke er begrundet i graviditeten eller barslen, men i andre saglige forhold, som efter de almindelige ansættelsesretlige regler kan føre til afskedigelse.

Der kan nemlig være situationer, hvor det er berettiget at afskedige en medarbejder, uanset om personen er gravid. Hvis en gravid medarbejder eksempelvis har stjålet af kassen, er det en lovlig opsigelses- eller bortvisningsgrund. Hvis der er tale om gene-

relle nedskæringer på arbejdspladsen, kan det også være lovligt, at afskedige en gravid medarbejder. Der er dog store krav til begrundelsen for, hvorfor arbejdsgiveren har valgt at opsigte den gravide medarbejder.

Det er muligt for en arbejdsgiver at lægge vægt på tidligere påtaler og advarsler i forbindelse med en afskedigelse. Men i så fald skal disse være givet inden arbejdsgiveren blev underrettet om graviditeten, for at de kan lægges til grund.

Godtgørelse

Ifølge ligestillingslovens § 19 skal en arbejdsgiver betale en godtgørelse, hvis en lønmodtager bliver afskediget i strid med ligestillingslovens § 11. Det kan være den situation, hvor en lønmodtager bliver afskediget på grund af graviditet eller barsel, eller fordi lønmodtageren har fremsat krav om orlov. Hvis dette sker, skal arbejdsgiveren betale en godtgørelse til den afskedigede medarbejder. Godtgørelsen beregnes ud fra ansættelsestid og sagens omstændigheder i øvrigt.

Afslutning

Tiden op til, omkring og efter en fødsel er velreguleret i forskellige love. Retsstillingen er klar og der er juridisk ikke mange gråzoner. De fleste lønmodtagere er endvidere ansat efter overenskomster, som selvstændigt regulerer forhold omkring orlov og fødsel. Alligevel er det et emne, som kan forvirre, og der kan opstå utryghed om den økonomiske og jobmæssige situation. De nærmeste parter til at løse en eventuel konflikt vil altid være lønmodtageren selv (evt. sammen med en fagforening) og arbejdsgiveren. Det er ombudsmandens opfattelse, at mange sager finder deres afslutning i netop dette forum.

Medarbejdere fra ombudsmanden gennemførte i maj undervisning i forvaltningsret for chefer og medarbejdere i Kommune Qeqertalik.

OFFENTLIGGJORTE SAGER

Hvert år offentliggør ombudsmanden en række sager, som ombudsmanden har behandlet. Nedenfor følger en gennemgang af årets offentliggjorte sager, som kan læses i deres helhed i anonymiseret form på ombudsmandens hjemmeside: www.ombudsmand.gl.

3.1 Undersøgelse af sager om anbringelse og hjemgivelse af børn (2022-1)

Ombudsmanden iværksatte i 2021 en undersøgelse af kommunernes sager om anbringelse og hjemgivelse af børn.

Undersøgelsen blev iværksat i medfør af ombudsmandslovens § 15, stk. 2, hvorefter ombudsmanden kan gennemføre generelle undersøgelser af en myndigheds behandling af sager.

Ombudsmanden udvalgte Kommune Kujalleq og Qeqqata Kommuniar, som de to kommuner, som undersøgelsen skulle bygges op omkring. Ombudsmanden udvalgte dertil en række forhold til nærmere undersøgelse. Eksempelvis om der var udarbejdet skriftlige afgørelser, indhentet lovpligtige udtalelser og afholdt lovpligtige samtaler med børnene.

Undersøgelsen bekræftede ombudsmandens indtryk af, at kommunerne i deres sagsbehandling af tunge og vigtige sager om børn generelt er udfordrede. Det var også ombudsmandens indtryk, at kommunerne fortsat begår alvorlige fejl, idet kommunerne generelt har problemer med at indhente de oplysninger og gennemføre de undersøgelser, der kræves i forbindelse med en anbringelse af et barn uden for hjemmet eller hjemgivelse af et anbragt barn.

Det var på baggrund af undersøgelsen ombudsmandens opfattelse, at kommunerne i særlig høj grad ikke får udarbejdet skriftlige afgørelser til sagens parter. Undersøgelsen viste bl.a., at der manglede en skriftlig afgørelse i 7 ud af de 15 anbringelsessager, der blev undersøgt og i 8 ud af de 15 hjemgivelsessager, der blev undersøgt.

Ombudsmanden konkluderede ligeledes, at kommunerne i for høj grad ikke får indhentet udtalelser fra anbringelsesstedet i forbindelse med hjemgivelse af et barn, der er anbragt uden for hjemmet. Der var således ikke indhentet en udtalelse fra anbringelsesstedet i 8 ud af de 15 hjemgivelsessager, der blev undersøgt.

Ombudsmanden konkluderede endvidere, at kommunerne i høj grad ikke får afholdt lovpligtige samtaler med barnet. Dette gælder både i anbringelsessager og hjemgivelsessager. Der manglede således at blive afholdt en samtale med barnet i 3 ud af 9 anbrin-

gelsessager og i 7 ud af de 15 hjemgivelsessager, der blev undersøgt.

Ombudsmanden anså med rapporten sin undersøgelse af sager om anbringelse og hjemgivelse af børn for afsluttet.

(Rapport af 5. maj 2022, j.nr. 2021-901-0001 og 2021-901-0002)

3.2 Kritik af afslag på anmodning om aktindsigt i fratrædelsesgodtgørelse (2022-2)

En journalist anmodede den 28. juli 2021 Kommuneqarfik Sermersooq om aktindsigt i det beløb, som en tidligere kommunaldirektør fik udbetalt i forbindelse med sin fratrædelse fra sin stilling i kommunen.

Kommunen meddelte den 3. august 2021 journalisten afslag på denne anmodning om aktindsigt.

Journalisten klagede den 18. august 2021 til ombudsmanden over kommunens afslag.

Ombudsmanden fandt, at kommunen hverken kunne give afslag på anmodningen om aktindsigt af 28. juli 2021 efter offentlighedslovens § 2, stk. 3, § 12, stk. 1, nr. 1, eller § 13, stk. 1, nr. 6.

Ombudsmanden fandt ligeledes, at kommunens begrundelse for afgørelsen af 3. august 2021 var mangelfuld, idet

- kommunen ikke specifikt henviste til den bestemmelse, som kommunen lagde til grund for afgørelsen,
- kommunen ikke redegjorde for, hvorfor det var kommunens vurdering, at fratrædelsesgodtgørelsen var en følsom oplysning og
- afgørelsen ikke var udtryk for kommunens reelle overvejelser, idet kommunen i udtalelserne til ombudsmanden anførte andre forhold, der ikke var nævnt i afgørelsen til journalisten.

Ombudsmanden udtalte, at kommunens afgørelse samlet set var kritisabel.

Ombudsmanden henstillede derfor, at kommunen genoptog sagen.

Kommunen oplyste ved e-mail af 18. maj 2022 ombudsmanden om, at kommunen tog udtalelsen til efterretning.

Ombudsmanden afsluttede herefter sagen.

(Udtalelse af 17. maj 2022, j.nr. 2022-302-0001)

3.3 Krav om underskrift og angivelse af trykt navn på myndigheders udgående breve (2022-3)

Ombudsmanden undersøgte som en egen driftsag Departementet for Fiskeri og Fangsts (herefter departementet) praksis for underskrift og angivelse af trykt navn på departementets udgående breve i afgørelsessager.

Ombudsmanden sendte indledningsvis departementet en foreløbig udtalelse med en tilkendegivelse af ombudsmandens opfattelse af retstilstanden. Departementet redegjorde på den baggrund for departementets praksis for underskrift af udgående breve. Departementets praksis var, at de sendte breve uden angivelse af underskrift og trykt navn.

Departementet oplyste, at departementet havde taget ombudsmandens opfattelse af retstilstanden til efterretning, og at departementet i den kommende tid ville indarbejde underskrift og trykt navn på udgående breve.

Ombudsmanden udtalte, at der for offentlige myndigheders afsendelse af udgående breve i afgørelsessager gælder et krav om underskrift og angivelse af trykt navn.

Med udgående breve forstås alle dokumenttyper i afgørelsessager, herunder rykkerbreve, kvitteringsbreve, partshøringsbreve m.v.

Med underskrift forstås for eksempel en håndskrevet underskrift, en stempelpåført eller elektronisk underskrift.

Kravene om underskrift og angivelse af trykt navn gælder, uanset om et brev i en afgørelsessag sendes med fysisk eller digital post.

Efter ombudsmandens opfattelse var kravene en del af gældende ret ifølge en retssædvane, som gælder med lovkraft. Det indebærer, at kravene kun kan fraviges, når hjemlen hertil er fastsat i lov.

På den baggrund var det ombudsmandens vurdering, at departementets hidtidige praksis, ikke var i overensstemmelse med gældende ret.

Ombudsmanden fandt departementets praksis beklagelig.

(Udtalelse af 6. september 2022, j.nr. 2022-905-0001)

3.4 Qeqqata Kommunias håndtering af sag om støtte til et barn var uantagelig (2022-4)

Qeqqata Kommunian (herefter kommunen) modtog i perioden 8. november 2017 til 14. maj 2020 i alt 8 underretninger angående et barn. I 2017 var barnet 9 år.

Kommunen afholdt i denne periode talrige møder og samtaler med barnets mor, hvor moderen gentagne gange anmodede kommunen om hjælp til sit barn.

Herudover anmodede moderen den 26. januar 2021 skriftligt kommunen om at blive ansat som støtteperson for sit barn.

Moderen klagede den 5. februar 2021 til ombudsmanden over kommunens manglende ageren i sagen og kommunens manglende vejledning.

Ombudsmanden iværksatte på den baggrund en undersøgelse af sagen.

Kommunen traf den 30. marts 2021 afgørelse om at ansætte moderen som støtteperson for sit barn.

Ombudsmanden fandt, at kommunen ved modtagelsen af de 8 underretninger forsømte at træffe en afgørelse om, hvorvidt underretningerne gav anledning til at iværksætte en socialfaglig undersøgelse. Det var på den baggrund ombudsmandens vurdering, at kommunen ikke efterlevede børnestøttelovens § 19 om kommuners handlepligt ved modtagelse af en underretning. Ombudsmanden fandt dette yderst uacceptabelt.

Ombudsmanden fandt endvidere, at kommunen ved en lang række møder og samtaler med moderen ikke opfyldte vejledningspligten overfor moderen. Det var på den baggrund ombudsmandens vurdering, at kommunen ikke efterlevede sagsbehandlingslovens § 7, stk. 1, om offentlige myndigheders vejledningspligt. Ombudsmanden fandt dette særdeles kritisabelt.

Ombudsmanden fandt endelig, at kommunens sagsbehandling fra modtagelsen af den første underretning til moderen søgte om at blive ansat som støtteperson var helt utilstrækkelig, præget af manglende fremdrift og passivitet, samt at kommunen var urimelig lang tid om at træffe en afgørelse om støtteforanstaltninger for barnet. Ombudsmanden udtalte på den baggrund, at kommunen forsømte at efterleve børnestøttelovens § 21, stk. 1, om støtteforanstaltninger. Ombudsmanden fandt dette uacceptabelt.

Samlet set var det ombudsmandens vurdering, at kommunens håndtering af sagen havde været uantagelig.

Den 14. december 2022 modtog ombudsmanden en delvis opfølgning på udtalelsen.

Ombudsmanden havde ikke afsluttet behandlingen af sagen ved beretningsårets udløb.

(Udtalelse af 27. oktober 2022, j.nr. 2021-149-0002)

3.5 Kommuneqarfik Sermersooqs mangelfulde partshøring og mangelfulde begrundelse for bortvisning af sagsbehandler (2022-5)

Kommuneqarfik Sermersooq (herefter kommunen) blev den 30. august 2021 opmærksom på, at en sagsbehandler i Børn- og Familieforvaltningen havde sendt beskeder med et seksuelt indhold til en ung person anbragt i efterværn.

Kommunen sendte den 31. august 2021 en partshøringskrivelse til sagsbehandleren og oplyste, at kommunen påtænkte at bortvise sagsbehandleren fra den pågældendes stilling i kommunen.

Den 9. september 2021 bortviste kommunen sagsbehandleren.

Den 12. januar 2022 klagede sagsbehandleren til ombudsmanden over kommunens afgørelse om bortvisning.

Ombudsmanden iværksatte på den baggrund en undersøgelse af sagen.

Ombudsmanden fandt, at kommunens partshøringskrivelse af 31. august 2021 ikke levede op til de krav, der stilles til en partshøring efter sagsbehandlingslovens § 19 og den ulovbestemte udvidede partshøringspligt. Kommunen havde ikke i tilstrækkelig grad konkretiseret de forhold, der var afgørende for den påtænkte bortvisning. Det var på den baggrund ombudsmandens vurdering, at partshøringen var mangelfuld. Ombudsmanden fandt kommunens partshøring beklagelig.

Ombudsmanden fandt endvidere, at kommunens afgørelse om bortvisning af 9. september 2021 var mangelfuldt begrundet, idet afgørelsen ikke levede op til de krav, der stilles til en afgørelse efter sagsbehandlingsloven og den ulovbestemte udvidede partshøringspligt. Ombudsmanden fandt på den baggrund kommunens begrundelse for afgørelsen særdeles beklagelig.

Ombudsmanden vurderede dog, at partshøringsmanglen ikke førte til afgørelsens ugyldighed, idet partshøringsmanglen ikke havde en afgørende betydning for sagsbehandlerens mulighed for at overskue situationen og påvirke beslutningsgrundlaget.

Ombudsmanden afsluttede på den baggrund sagen og foretog sig ikke yderligere.

(Udtalelse af 6. december 2022, j.nr. 2022-324-0001)

3.6 Kommuneqarfik Sermersooqs afholdelse af udgifter til feriefrirejser til kommunens direktion (2022-6)

I forbindelse med behandlingen af en klagesag modtog ombudsmanden en række sagsakter, hvoraf det fremgik, at Kommuneqarfik Sermersooq havde afholdt udgifter til en feriefrirejse til en medarbejder i kommunens direktion og medarbejderens husstand.

På den baggrund valgte ombudsmanden, i medfør af ombudsmandslovens § 15, stk. 1, af egen drift at undersøge kommunens afholdelse af udgifter til en årlig feriefrirejse til medarbejderne i kommunens direktion og deres husstand inklusive hjemmeboende børn under 18 år.

Ombudsmanden fandt, at kommunens afholdelse af udgifter til betaling af en årlig feriefrirejse for medarbejderne i kommunens direktion og deres husstand inklusive hjemmeboende børn under 18 år var en uhjemlet ydelse, og at kommunen således uden hjemmel havde anvendt økonomiske midler til begunstigelse af disse medarbejdere.

Dette fandt ombudsmanden meget kritisabelt.

Under ombudsmandens undersøgelse af sagen oplyste kommunen, at der ikke ses at være hjemmel til, at medarbejderne i kommunens direktion tildeles en årlig feriefrirejse til dem selv og deres husstand inklusive hjemmeboende børn under 18 år. I slutningen af oktober 2022 igangsatte kommunen derfor en proces vedrørende opsigelse af feriefrirejser for de medarbejdere, der ikke havde en sådan ret i henhold til de gældende overenskomster.

Ombudsmanden bad kommunen om at meddele, hvad ombudsmandens udtalelse gav kommunen anledning til at foretage sig.

(Udtalelse af 15. december 2022, j.nr. 2022-907-0003)

3.7 Kritik af afholdelse af udgifter til en medarbejders øjenoperation (2022-7)

Den 30. marts 2022 bragte pressen en artikel om, at Kommuneqarfik Sermersooq havde afholdt udgifterne til en medarbejders øjenoperation.

Ombudsmanden besluttede den 31. marts 2022 at åbne en egen driftsag for at undersøge forholdet nærmere.

Ombudsmanden fandt, at der var tale om en uberettiget begunstigelse af en medarbejder uden hjemmel i kommunalfuldmagten.

Ombudsmanden fandt, at kommunens afholdelse af udgifterne til en medarbejders øjenoperation ikke kunne anses for at være en ydelse, som kommunen havde hjemmel til at afholde hverken i kraft af sin position som offentlig arbejdsgiver eller efter kommunalfuldmagten.

Det var på den baggrund ombudsmandens vurdering, at Kommuneqarfik Sermersooqs afholdelse af udgifterne til en medarbejders øjenoperation var en uhjemlet ydelse.

Det var endvidere ombudsmandens vurdering, at medarbejderens position som nøglemedarbejder i kommunen var uden betydning.

Ombudsmanden fandt på den baggrund kommunens afholdelse af udgifterne til medarbejderens øjenoperation kritisabel.

Ombudsmanden afsluttede på den baggrund sagen og foretog sig ikke yderligere.

(Udtalelse af 16. december 2022, j.nr. 2022-907-0002)

3.8 Opfølgning på tidligere beretninger

2019-5 Med udgangspunkt i inatsisartutlov nr. 26 af 18. november 2010 om Inatsisartut og Naalakkersuisut har ombudsmanden i sine beretninger siden 2012 flere gange erklæret sig uenig i selvstyrets forståelse af myndighedsstrukturen i centraladministrationen.

Selvstyrets forståelse af myndighedsstrukturen er gennem årene kommet til udtryk i mange skiftende og til tider modstridende tilkendegivelser fra Formandens Departement. Selvstyret havde blandt andet ved bekendtgørelse nr. 18. af 9. november 2017, § 3, stk. 1, 1. punktum, fastsat, at Naalakkersuisut blev bistået af en administration, der organiseres som en enhedsforvaltning.

Det var ombudsmandens umiddelbare opfattelse, at det fulgte af begrebet "enhedsforvaltning", at et departement og departementets underliggende myndigheder måtte anses for at være en og samme myndighed. Afklaringen af denne problemstilling var væsentlig, fordi ombudsmanden ikke kan behandle klager, som kan påklages til en anden forvaltningsmyndighed, før den øverste administrative myndighed har truffet afgørelse om forholdet. Dette fremgår af ombudsmandslovens § 13.

Da ombudsmanden i 2019 modtog en klage over en afgørelse truffet af Økonomi- og Personalestyrelsen, spurgte ombudsmanden derfor Departementet for Finanser om departementet mente, at være overordnet myndighed for styrelsen, således at departementet kunne behandle klagen over styrelsens afgørelse. Dette bekræftede departementet, hvorefter ombudsmanden oversendte klagen til departementets behandling.

Ombudsmanden fandt imidlertid, at Departementet for Finansers tilkendegivelse ikke var i overensstemmelse ombudsmandens umiddelbare forståelse af betydningen af en indførelse af en enhedsforvaltning. Efter ombudsmandens opfattelse var det således vanskeligt for myndighederne, borgerne og ombudsmanden at vurdere, i hvilket omfang en myndigheds afgørelser kunne påklages til en mulig overordnet myndighed.

Ombudsmanden foreslog derfor Formandens Departement at tydeliggøre myndighedsstrukturen i centraladministrationen.

I efteråret 2020 modtog ombudsmanden en kopi af et svarnotat fra Formanden for Naalakkersuisut, der overfor Inatsisartut gav udtryk for den opfattelse, at der på baggrund af udstedelsen af et revideret cirkulære om Grønlands Selvstyres personaleadministrative ansvar og kompetence og et revideret cirkulære om Naalakkersuisut og ressortfordelingen ikke længere var uklare om, hvordan klagemulighederne var i selvstyret.

I et brev til Lovudvalget gav ombudsmanden kort tid efter udtryk for ikke at være enig med Formanden for Naalakkersuisut. Ombudsmanden bemærkede, at de to cirkulærer ikke afklarede klagemulighederne. Ombudsmanden kopiorienterede Formandens Departement om ombudsmandens brev til Lovudvalget.

På ombudsmandens årlige møde med Lovudvalget i 2021 oplyste ombudsmanden, at ombudsmanden fortsat ikke havde hørt fra Formandens Departement. Ombudsmanden konstaterede samtidig, at Formanden for Naalakkersuisut i april og august 2021 havde foretaget ændringer i selvstyrets myndighedsstruktur gennem udstedelse af nye cirkulærer uden samtidig at forholde sig til, at ombudsmanden gentagne gange havde påpeget, at selvstyrets myndighedsstruktur og denne cirkulæreregulering var uklare.

I august 2022 orienterede Formandens Departement ved kopi af et brev til Lovudvalget ombudsmanden om, at myndighedsstrukturen havde været drøftet ved et samråd mellem Lovudvalget og Formanden for Naalakkersuisut. Der var herefter blevet udstedt en ny bekendtgørelse om forretningsordenen for Naalakkersuisut. Ifølge den nye bekendtgørelse bistår hver Naalakkersuisoq af en administration, som organiseres i et eller flere departementer.

Det er ombudsmandens forståelse, at Formanden for Naalakkersuisut med den nye bekendtgørelse har afklaret myndighedsstrukturen og dermed har fjernet de usikkerheder om myndighedsstrukturen, der har hersket gennem ganske mange år.

Udgangspunkt er nu, at departementer kan behandle klager over afgørelser truffet af underliggende myndigheder.

2021-4 I sagen konkluderede ombudsmanden, at departementet manglede den fornødne hjemmel til at give afslag på licens til fiskeri efter hellefisk under henvisning til, hvor ansøgeren boede. I udtalelsen henstillede ombudsmanden, at departementet genoptog

behandlingen af den modtagne ansøgning, og at departementet genoptog alle ansøgninger om jollelicens til fiskeri efter hellefisk i det pågældende forvaltningsområde modtaget i perioden 1. november 2019 til 1. januar 2021.

Departementet oplyste den 14. februar 2022 ombudsmanden om at have modtaget i alt fem ansøgninger i perioden, og at ansøgningerne nu var genbehandlet. Samtidig vedlagde departementet de nye afgørelser truffet i ansøgningssagerne.

Ombudsmanden noterede sig, at der i de nye afgørelser henvises til gældende ret på ansøgningstidspunktet. Som begrundelse for afslaget anføres de disponible fangstmængder og fangstkapaciteten.

De nye afgørelser så indholdsmæssigt overvejende ens ud, og så derfor ud til at være behandlet på samme grundlag.

Ombudsmanden konstaterede imidlertid, at de nye afgørelser ikke i fuldt ud omfang tog højde for det, som ombudsmanden havde anført i sin udtalelse under afsnit 3.5.1 og afsnit 5.4 om begrundelse og henvisning til retsregler. I de nye afgørelser fremgik det således ikke, om afgørelserne var truffet i henhold til licensbekendtgørelsens § 8, stk. 1 eller § 8, stk. 2. Det fremgik endvidere ikke af afgørelserne, om ansøgeren havde haft licens året før.

Ombudsmanden anførte, at en afgørelse skal indeholde en præcis henvisning til den anvendte bestemmelses paragraf, stykke og eventuelt nummer.

På baggrund af departementets svar gav ombudsmanden udtryk for, at det virkede formålsløst at forfølge sagen yderligere. Ombudsmanden afsluttede herefter behandlingen af sagen.

2021-6 I denne sag om ansøgning om støtteperson til et barn konkluderede ombudsmanden bl.a., at Qeqqata Kommunias sagsbehandlingstid var særdeles kritisabel.

Kommunen oplyste, at kommunens lange sagsbehandlingstid primært skyldtes habilitetsforhold i kommunen.

Ombudsmanden mente på den baggrund, at kommunen burde overveje, hvordan kommunen kunne undgå en tilsvarende sagsbehandlingstid i lignende fremtidige sager. Ombudsmanden mente ligeledes, at kommunen burde overveje at fastsætte interne retningslinjer for, hvordan kommunen fremover ville forholde sig, hvis medarbejderne vurderede, at de var inhabile i behandlingen af en bestemt sag.

Ombudsmanden bad kommunen om at meddele, hvad ombudsmandens udtalelse gav kommunen anledning til.

Ved e-mails af 16. marts 2022 og 20. april 2022 svarede kommunen bl.a., at kommunen

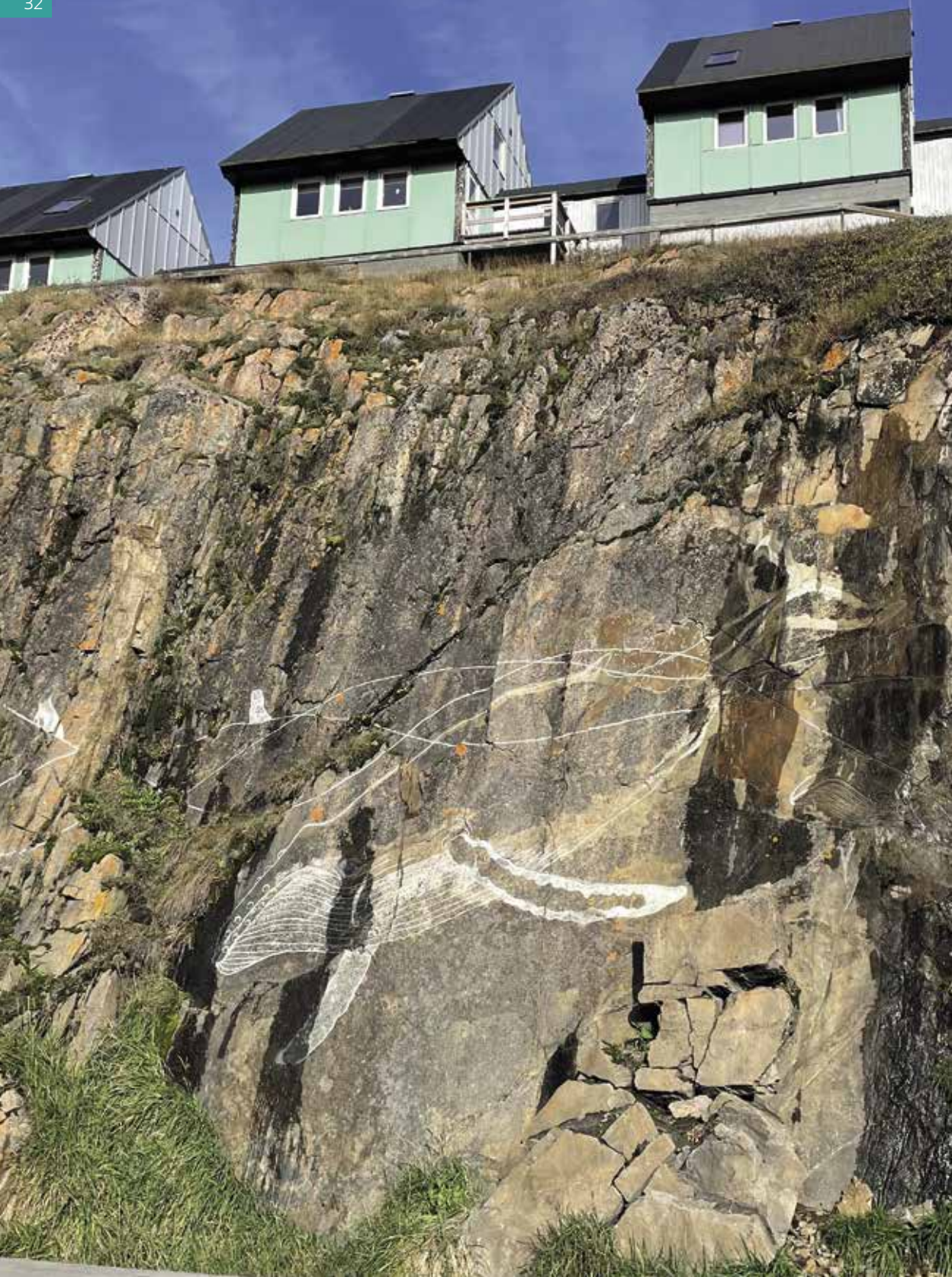
fremover vil sørge for, at alle ansøgninger om støtteperson til børn forankres ved afdelingslederne, som sammen med chefgruppen vil udarbejde en oversigt over alle ansøgninger og bevillinger, som vil blive gennemgået på hvert afdelingsledermøde.

Kommunen oplyste ligeledes, at det vil forbedre ledelseskontrollen i forhold til ubehandlede sager, når kommunen tager et nyt sagsbehandlingssystem i brug.

Kommunen oplyste endeligt, at kommunen var enig i ombudsmandens betragtninger med hensyn til at udarbejde interne retningslinjer med tydelige sagsgange til brug ved fremtidige tilfælde af inhabilitet hos medarbejderne.

På baggrund af kommunens svar afsluttede ombudsmanden sagen.

Ombudsmanden behandler hvert år en lang række sager, som ikke bliver offentliggjort på ombudsmandens hjemmeside. I dette afsnit omtales en række ikke offentliggjorte sager, som ombudsmanden har behandlet i 2022.

4.1 Undersøgelse af Skattestyrelsens afgørelser om lønindeholdelse

Ombudsmanden kan af egen drift gennemføre generelle undersøgelser af en myndigheds behandling af sager. Det fremgår af ombudsmandslovens § 15.

I 2021 indledte ombudsmanden på den baggrund en undersøgelse af Skattestyrelsens praksis i sager om lønindeholdelse.

Det gjorde ombudsmanden på baggrund af en tidligere klagesag, som ombudsmanden dengang havde været afskåret fra at behandle på grund af ombudsmandslovens § 12, stk. 3, der fastsætter, at en klage skal indgives inden et år efter, at forholdet er begået.

I undersøgelsen gennemgik ombudsmanden 5 sager, hvor Skattestyrelsen havde truffet afgørelse om lønindeholdelse. På baggrund af gennemgangen af de modtagne sager bad ombudsmanden Skattestyrelsen om at forholde sig til udvalgte forvaltningsretlige emner i styrelsens generelle håndtering af sager om lønindeholdelse, herunder bl.a. partshøring, begrundelse og klagevejledning. Skattestyrelsen oplyste blandt andet ombudsmanden om, at der er tale om en myndighedsafgørelse, når der foretages lønindeholdelse.

På baggrund af Skattestyrelsens svar til ombudsmanden, og ombudsmandens gennemgang af de 5 sager, besluttede ombudsmanden ikke at foretage yderligere og afsluttede behandlingen af sagen.

(J.nr. 2020-909-0004)

4.2 Når klagemuligheden ikke er udnyttet

Forud for indgivelse af en klage til ombudsmanden skal en eventuel mulighed for at klage til en overordnet myndighed være udnyttet, og den overordnede myndighed skal have færdigbehandlet sagen. Dette fremgår af § 13 i ombudsmandsloven.

Bestemmelsen er ifølge forarbejderne til ombudsmandsloven udtryk for det principielle synspunkt, at konflikter mellem forvaltningen og borgerne bør søges løst parterne imellem, før ombudsmanden, som eksternt kontrolorgan, inddrages i sagen.

Det medfører, at ombudsmanden efter fast praksis ikke behandler sager, som en overordnet myndighed ikke har haft lejlighed til at tage stilling til. Den praksis betyder, at ombudsmanden normalt – i stedet for at indlede en undersøgelse – sender sagen videre til behandling ved den overordnede myndighed.

I 2022 modtog ombudsmanden en klage over, at en medarbejder var blevet afskediget fra sin stilling ved bispeembedet i Grønland. I klagen blev det blandt andet anført, at bispeembedet havde tilsidesat loven, ligesom bispeembedet ifølge klageren havde begået fejl og forsømmelser i forbindelse med behandlingen af afskedigelsessagen. Endvidere anførte klageren, at afgørelsen om afskedigelse var usaglig, og at der var tale om personforfølgelse.

Det fremgik af afgørelsen om afskedigelse, at afgørelsen kunne påklages til Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke som overordnet myndighed.

Klageren havde ikke udnyttet denne klagemulighed.

Ombudsmanden sendte derfor klagen til Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke og bad departementet om at behandle henvendelsen.

Ombudsmanden foretog sig herefter ikke yderligere i sagen.

(J.nr. 2022-323-0002)

4.3 Klage over fastsættelse af motorafgift genoptaget efter ombudsmandens henvendelse

En borgers bil havde i en periode på ca. 8 år været registeret i en forkert vægtkategori, hvorfor borgeren havde betalt for meget vægtafgift. Borgeren søgte derfor Skattestyrelsen om at få tilbagebetalt den for meget betalte motorafgift.

Skattestyrelsen tilbagebetalte herefter for meget betalt vægtafgift svarende til det for meget betalte beløb de seneste 4 år og 3 måneder, idet Skattestyrelsen henviste til § 51 i landstingslov nr. 11 af 2. november 2006 om forvaltning af skatter angående frister vedrørende ordinær fastsættelse af afgifter.

Borgeren klagede på den baggrund til ombudsmanden over, at Skattestyrelsen ikke havde tilbagebetalt den for meget betalte motorafgift for alle 8 år.

Ombudsmanden anmodede herefter Skattestyrelsen om en udtalelse til sagen. Skattestyrelsen beklagede, at afgørelsen overfor borgeren var mangelfuldt begrundet, samt at afgørelsen ikke indeholdt en vejledning om muligheden for at klage til Skatterådet. Skattestyrelsen oplyste på den baggrund, at borgeren ville modtage en ny afgørelse.

Idet Skattestyrelsen genoptog behandlingen af sagen afviste ombudsmanden klagen og foretog sig ikke mere i sagen.

(J.nr. 2021-613-0002)

4.4 Klage over uberettiget afskedigelse

En borger klagede til ombudsmanden, fordi borgeren mente at være blevet uberettiget afskediget. Borgeren var ansat i en offentlig myndighed og blev i forbindelse med en partshøring tilbudt omplacering til en anden afdeling i myndigheden. Jobbeskrivelsen samt løn- og ansættelsesvilkår var ens for de to stillinger. I forbindelse med partshøringen oplyste myndigheden, at borgeren, såfremt borgeren ikke accepterede omplaceringen, ville blive afskediget.

Borgeren afslog tilbuddet om omplacering og blev herefter afskediget.

Det er ombudsmandens faste praksis, at ombudsmanden ikke prøver en myndigheds skøn. Ombudsmanden kunne derfor ikke tage stilling til begrundelsen for omplaceringen af borgeren, og kunne derfor heller ikke behandle forholdet vedrørende afskedigelsen.

For så vidt angik myndighedens tilbud om omplacering i en anden afdeling med samme jobbeskrivelse og samme løn- og ansættelsesvilkår var det ombudsmandens vurdering, at borgeren i sit ansættelsesforhold måtte tåle en sådan omplacering, da det fremgik af borgerens ansættelsesbevis, at vedkommende var "foreløbigt" placeret i en bestemt afdeling, og da borgerens jobbeskrivelse samt løn- og ansættelsesvilkår var uændrede.

Ombudsmanden afsluttede herefter sin behandling af sagen, da der ikke var udsigt til, at ombudsmanden ved en videre undersøgelse af sagen i væsentligt omfang kunne kritisere myndigheden.

(J.nr. 2022-323-0003)

4.5 En borger havde ikke ret til aktindsigt i en kommunes brevveksling med en advokat

En borger, der er part i en sag, hvor der er eller vil blive truffet en afgørelse, kan søge om aktindsigt i sagens oplysninger. Det følger af sagsbehandlingslovens § 9, stk. 1. Sagsbehandlingsloven regulerer desuden omfanget af aktindsigt, ligesom der er fastsat regler for undtagelse af visse oplysninger og dokumenter.

Det følger af sagsbehandlingslovens § 14, stk. 1, nr. 3, at retten til aktindsigt ikke omfatter myndigheders brevveksling med sagkyndige til brug i retssager eller ved overvejelse af, om retssag bør føres. Bestemmelsen har til formål at sikre, at det offentlige – på samme måde som en modpart – har ret til at søge den fornødne sagkyndige vejledning til støtte for sine overvejelser forud for eller i forbindelse med en retssag, uden at andre skal have adgang til at gøre sig bekendt med indholdet heraf.

Bestemmelsen giver mulighed for at undtage brevveksling med sagkyndige om juridiske tvivlsspørgsmål, når brevvekslingen er udarbejdet til brug for en retssag eller ved overvejelse af, om en retssag bør føres. Muligheden for at undtage et dokument fra aktindsigt er således begrundet i den funktion, som dokumentet varetager.

Udtrykket *til brug i retssager eller ved overvejelse af, om retssag bør føres* skal forstås bredt. Bestemmelsen gælder således, selvom sandsynligheden for et sagsanlæg må betegnes som ringe. Det er herudover antaget, at også brevveksling med sagkyndige om juridiske tvivlsspørgsmål vil kunne undtages. Det gælder derimod næppe med hensyn til andre spørgsmål, der ikke har direkte sammenhæng med et aktuelt eller eventuelt sagsanlæg.

Ved afgrænsning af hvor nærliggende muligheden for domstolsprøvelse skal være, skelnes således mellem brevveksling med sagkyndige om juridiske spørgsmål og andre spørgsmål. Når der er tale om afklaring af juridiske tvivlsspørgsmål behøver der ikke at være en direkte sammenhæng med et aktuelt eller eventuelt sagsanlæg for at brevvekslingen kan undtages fra aktindsigt efter sagsbehandlingslovens § 14, stk. 1, nr. 3. Der kan i denne forbindelse lægges vægt på sagens forudgående forløb og formålet med brevvekslingen.

En borger klagede i 2022 til ombudsmanden over et delvist afslag på aktindsigt i vedkommendes ansættelsesforhold. Kommunen havde undtaget en advokatundersøgelse, der var blevet udarbejdet med det formål at vurdere, om kommunen havde begået lovovertrædelser eller øvrige fejl i forbindelse med borgerens fratrædelse fra sin stilling i kommunen. Kommunen havde i forbindelse med afslaget henvist til sagsbehandlingslovens § 14, stk. 1, nr. 3.

Det er ombudsmandens forståelse, at sagsbehandlingslovens § 14, stk. 1, nr. 3, finder anvendelse, hvor kommunen indhenter en udtalelse fra en advokat om en forvaltnings-

akts lovlighed, selvom der på tidspunktet for indhentelsen af udtalelsen ikke aktuelt er udsigt til, at sagen vil blive bragt for domstolene.

Det var således ombudsmandens opfattelse, at der ikke var udsigt til, at en nærmere undersøgelse af sagen ville kunne føre til kritik af, at kommunen undtog brevvekslingen med advokaten, herunder advokatundersøgelsen.

Ombudsmanden afsluttede på den baggrund sin undersøgelse af sagen.

(J.nr. 2022-302-0001)

4.6 Klage over afslag på at få udleveret en afgørelse på dansk

En borger klagede til ombudsmanden over en kommunes afslag på at udlevere en afgørelse på dansk.

Kommunen havde truffet en afgørelse over for borgeren og dennes ægtefælle. Kommunens afgørelse var på grønlandsk.

Borgeren oplyste i sin klage til ombudsmanden, at borgeren havde henvendt sig til kommunen og anmodet om at få afgørelsen på dansk. Kommunen havde svaret, at alle sagens underliggende dokumenter var på grønlandsk, og at der ikke var nogen dokumenter på dansk. Kommunen havde henvist til "the Administrative Procedure Act" og oplyst, at kommunen ikke var forpligtet til at oversætte sagens underliggende dokumenter.

Ombudsmanden mente, at kommunen burde have lejlighed til at tage stilling til sagen og videresendte derfor klagen til kommunen. Ombudsmanden bad kommunen om at behandle henvendelsen.

Ombudsmanden henledte i den forbindelse kommunens opmærksomhed på § 7 a sagsbehandlingsloven. Ombudsmanden anførte, at det af bestemmelsen fremgår, at den, der er part i en sag, kan tilkendegive, at vedkommende ønsker at blive betjent på grønlandsk eller dansk, og at en sådan tilkendegivelse er bindende for myndigheden.

Ombudsmanden foretog sig herefter ikke yderligere.

(J.nr. 2022-106-0001)

4.7 Afvisning af klage over rimeligheden af gældende lovgivning

Ombudsmandens virksomhed omfatter alle dele af den offentlige forvaltning under Grønlands Selvstyre og kommunerne. Dette fremgår af ombudsmandslovens § 7.

Inatsisartut er ikke en del af den offentlige forvaltning, og er dermed ikke omfattet af ombudsmandens kompetence. Dette indebærer blandt andet, at ombudsmanden ikke kan behandle sager over Inatsisartut og dets udvalg.

Da Inatsisartut ikke er omfattet af ombudsmanden kompetence, kan ombudsmanden blandt andet ikke tage stilling til rimeligheden af en lov, der er vedtaget af Inatsisartut. Sådanne klager afviser ombudsmand efter fast praksis.

I 2022 modtog ombudsmanden en klage fra en borger, som boede på Filippinerne. Borgeren klagede over at have fået afslag på at få udbetalt pension fra Grønland, selv om borgeren samlet havde arbejdet 27 år i Grønland.

Det fremgik af sagen, at Det Sociale Ankenævn opretholdt Socialstyrelsens afgørelse om at meddele borgeren afslag på udbetaling af pension under henvisning til, at borgeren var bosat på Filippinerne. Som begrundelse for afslaget henviste ankenævnet til, at klageren ikke opfyldte betingelserne for at modtage pension fra Grønland, idet retten til alderspension var betinget af, at ansøgeren havde fast bopæl i Grønland, i et af de nordiske lande eller i et land, som har tiltrådt EØS-aftalen. Ankenævnet henviste endvidere til, at Filippinerne ikke havde tiltrådt EØS-aftalen.

Ankenævnet traf afgørelse om, at der efter pensionslovgivningen ikke var hjemmel til at udbetale pension, når ansøgeren var boende på Filippinerne.

Ombudsmanden forstod klagen således, at klageren var utilfreds med gældende lovgivning i Grønland, og at klageren følte sig forskelsbehandlet i pensionsudbetalingsøjemed på baggrund af sin bopæl.

Ombudsmanden afviste at behandle klagen og anførte i den anledning, at det faldt uden for ombudsmandens mandat og funktion at udtale sig om rimeligheden og hensigtsmæssigheden af gældende lovgivning, herunder om det skal være muligt at modtage pension fra Grønland ved fast bopæl på Filippinerne.

(J.nr. 2022-121-0001)

4.8 Kritik af Qeqqata Kommunias sagsbehandlingstid ved behandling af aktindsigtsanmodning

Sagsbehandlingsloven og offentlighedsloven indeholder bestemmelser med tidsfrister for, hvor hurtigt en myndighed skal behandle anmodninger om aktindsigt. Samtidig indeholder lovene bestemmelser om, at ansøgeren om aktindsigt skal sendes underretninger, såfremt myndigheden ikke kan overholde tidsfristerne.

En borger klagede i april 2022 over Qeqqata Kommunias sagsbehandlingstid ved behandlingen af en aktindsigtsanmodning.

Det fremgik af sagen, at borgeren i oktober 2021 havde søgt Qeqqata Kommunia om aktindsigt, og at kommunen trods flere rykkere ikke havde besvaret borgerens anmodning om aktindsigt.

Ombudsmanden rettede herefter henvendelse til kommunen og redegjorde for sagsbehandlingsloven og offentlighedslovens regler om, at en myndighed har en pligt til at underrette ansøgeren, hvis kommunen ikke kan færdigbehandle anmodningen om aktindsigt inden 10 dage. Samtidig skal kommunen oplyse, hvornår anmodningen om aktindsigt kan forventes færdigbehandlet.

Kommunen oplyste ombudsmanden om, at en medarbejder ved en fejl ikke havde fået sendt anmodningen om aktindsigt videre til kommunens sekretariat i overensstemmelse med kommunens normale procedure. Kommunen oplyste samtidig, at kommunen i maj 2022 havde truffet afgørelse og meddelt ansøgeren fuld aktindsigt i de dokumenter, som kommunen var i besiddelse af.

Samtidig oplyste kommunen ombudsmanden om, at kommunen fremover vil arbejde på, at alle besvarelser til borgere og klageinstanser kvalitetssikres, så tilsvarende fejl undgås. Kommunen beklagede derudover en række andre sagsbehandlingsfejl.

Ombudsmanden tog kommunens oplysninger til efterretning, men gav samtidig overfor borgmesteren udtryk for, at kommunens fejl havde medført en sagsbehandlingstid på over seks måneder, og at kommunen under sagens behandling ikke havde givet borgeren underretning i overensstemmelse med sagsbehandlingslovens bestemmelser herom.

Dette fandt ombudsmanden meget kritisabelt.

Idet Qeqqata Kommunia over for ombudsmanden havde redegjort for fremtidige initiativer for at undgå en tilsvarende situation, og idet borgeren var blevet tildelt fuld aktindsigt, fandt ombudsmanden det ikke formålstjenligt at foretage yderligere i sagen.

Ombudsmanden gav samtidig Lovudvalget i Inatsisartut og kommunalbestyrelsen i Qeq-

qata Kommunía underretning om ombudsmandens kritik af kommunens sagsbehandling.

(J.nr. 2022-104-0014)

Borgere i Sisimiut havde i september mulighed for at tale med ombudsmandens medarbejder.

MEDDELELSER EFTER OMBUDSMANDSLOVENS § 11

Af ombudsmand Vera Leth

Efter § 11 i ombudsmandsloven skal jeg give Inatsisartut og Naalakkersuisut meddelelse, hvis jeg bliver opmærksom på mangler ved gældende love vedtaget af Inatsisartut, gældende landstingslove, landstingsforordninger eller administrative bestemmelser. Tilsvarende skal jeg give kommunalbestyrelsen meddelelse med hensyn til mangler ved kommunale bestemmelser.

Efter denne bestemmelse gav jeg i 2022 følgende meddelelser:

Børnestøttelovens regler om samvær

Den 31. januar 2022 gav jeg meddelelse til Lovudvalget i Inatsisartut og til Naalakkersuisut om, at jeg opfattede forældres manglende klagemulighed over regulering og indskrænkning af samvær med børn anbragt uden for hjemmet som retssikkerhedsmæssigt problematisk.

Naalakkersuisut har herefter overfor lovudvalget givet udtryk for, at Naalakkersuisut har taget mine betragtninger til efterretning. Naalakkersuisut har endvidere givet udtryk for, at det er vigtigt, at et barn, der anbringes uden for hjemmet, har ret til og mulighed for at holde kontakten til sine forældre, samt at lovgivningen støtter op om dette. Naalakkersuisut vil igangsætte en undersøgelse af, hvordan lovgivningen bedre kan imødekomme børns rettigheder til samvær, hvis de bliver anbragt uden for hjemmet.

Problemstillingen er nærmere beskrevet i artikel 2.1 i denne beretning.

Magtanvendelsesloven

Den 30. marts 2022 gav jeg meddelelse til Lovudvalget i Inatsisartut og til Naalakkersuisut om, at der i § 42, stk. 1, i lovforslag til ny inatsisartutlov om magtanvendelse inden for det sociale område er en uoverensstemmelse mellem den grønlandske og danske version af bestemmelsen.

Den grønlandske version af lovforslagets § 42, stk. 1, lyder således:

”§ 42. Najugaqarfimmi aqutsisup, taassumaluunniit tullersortaata matunik ammaassutit immikkut ittut inummut ataatsimut arlaqartunulluunniit piffis-sami killilimmi atorsinnaagai kommunimi angerlarsimaffigisami kommunal-bestyrelsip aalajangersinnaavaa, imaattoqarpap: [...].”

Den danske version af lovforslagets § 42, stk. 1, lyder således:

”§ 42. Kommunalbestyrelsen i hjemkommunen kan træffe afgørelse om, at lederen af en boform eller dennes stedfortræder, kan anvende særlige døråbnere ved yderdøre for en eller flere personer i en afgrænset periode, hvis:
[...].”

I den grønlandske version af lovforslagets § 42, stk. 1, er formuleringerne ”ved yderdøre” udeladt.

Jeg tilkendegav i den forbindelse, at jeg normalt afstod fra at kommentere lovforslag, men at jeg gjorde en undtagelse, idet jeg ved breve af 21. december 2018 og 29. april 2020 til Lovudvalget i Inatsisartut og Naalakkersuisut havde sendt meddelelser vedrørende samme problemstilling.

Børnestøttebekendtgørelsen

Den 26. august 2022 gav jeg meddelelse til Lovudvalget i Inatsisartut og til Naalakkersuisut om, at jeg var blevet opmærksom på, at der er uoverensstemmelse mellem den grønlandske og den danske version af § 5, stk. 2, i børnestøttebekendtgørelsen.

Den grønlandske version af børnestøttebekendtgørelsens § 5, stk. 2, lyder således:

”Imm. 2. Angerlarsimaffiup avataanut inissiinissaq pillugu iliuusissatut pilersaarut meeqqap angajoqqaavisalu imminnut najortarnissaannik imaqasaaq, matumani nunap ilaani inissiineq angajoqqaanut ungasissumiippat tikeraartarnissat ilanngullugit.”

Den danske version af børnestøttebekendtgørelsens § 5, stk. 2, lyder således:

”Stk. 2. En handleplan til en anbringelse udenfor hjemmet skal indeholde bestemmelser om barnets samvær med forældrene herunder besøgsrejser, såfremt anbringelsen sker geografisk langt fra forældrene.”

I den grønlandske version af bestemmelsen er formuleringen ”bestemmelser” udeladt.

Naalakkersuisut har herefter overfor lovudvalget givet udtryk for, at Naalakkersuisut har taget mine betragtninger til efterretning, og at Naalakkersuisut snarest vil korrigere uoverensstemmelsen ved at udstede en ny bekendtgørelse.

En af ombudsmandens medarbejdere deltog i september i en informationskampagne til Diskobugten arrangeret af Center for Arbejdsskade.

Generelt om inspektioner

Formålet med ombudsmandens inspektioner er at undersøge, om de enkelte institutioner tager sig godt af beboerne og overholder de regler, der gælder for den enkelte institution. Under inspektionerne ser inspektionsholdet også på lokaler og indretning generelt. Inspektionsholdet har samtaler med både ledelse, medarbejdere, beboere og pårørende til beboere.

Almindeligvis bliver institutionerne varslet skriftligt i god tid forud for en inspektion, men ombudsmanden kan også gennemføre uanmeldte inspektioner.

Inspektionerne gennemføres af et inspektionshold fra ombudsmanden. Ombudsmanden inviterer Børnetalsmanden, Handicaptalsmanden og Ældretalsmanden til at deltage i de inspektioner, hvor ombudsmanden skønner, at det er relevant.

Efter en inspektion udarbejder ombudsmanden en rapport. Heri beskrives, hvilke problemstillinger inspektionsholdet blev opmærksom på under besøget. Endvidere fremgår ombudsmandens anbefalinger til den enkelte institution af inspektionsrapporten.

Derudover kan en inspektion give anledning til, at ombudsmanden henvender sig til selvstyrets myndigheder eller til kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor institutionen ligger.

Oversigt over inspektioner i 2022

Nedenfor følger en oversigt over årets inspektioner efterfulgt af en kort omtale af hver inspektion. Inspektionsrapporterne kan læses i deres helhed på ombudsmandens hjemmeside: www.ombudsmand.gl.

Dato	Institution	Institutionstype	Eksterne deltagere	Antal samtaler med beboere/patienter	Antal samtaler med medarbejdere	Antal samtaler med pårørende
16. og 17. marts 2022	Unganartog Plejecenter i Ilulissat	Alderdomshjem		21	9	18
21. og 22. marts 2022	Sungiusarfik Ikinngut i Ilulissat	Døgninstitution	Tilioq	11	15	3
26. og 27. april 2022	Puilasoq i Qasigiannguit	Institution for børn og unge	MIO	4		1
3. og 4. august 2022	Qeersaat Illuat i Qasigiannnguit	Alderdomshjem		3	3	2
6. og 7. september 2022	Dr. Ingrid's Hospital, A1	Psykiatrisk Afdeling	Dignity og Institut for Menneskerettigheder	4	5	1

Unganartog Plejecenter i Ilulissat

Den 16. og 17. marts 2022 gennemførte et inspektionshold fra ombudsmanden en varslet inspektion af Unganartog Plejecenter.

Det fremgår af rapporten fra inspektionen, at det var ombudsmandens overordnede indtryk, at Unganartog tilbyder hyggelige fællesafdelinger og hjemlige omgivelser, der skaber trykthed blandt beboerne.

Det var endvidere ombudsmandens indtryk, at ledelsen udviser velvillighed til at tilpasse sig beboernes behov, samt at både ledelsen og medarbejderne i videst muligt omfang er opmærksomme på at undgå fysisk magtanvendelse over for beboerne.

Ombudsmanden omtaler i rapporten også forhold, der gav anledning til bemærkninger, bl.a. ledelsens og medarbejdernes manglende kendskab til og klarhed over mulighederne for lovlig brug af magt.

På baggrund af de oplysninger, som inspektionsholdet modtog, konkluderede ombudsmanden, at Unganartog over en længere periode ikke har været opmærksomme på reglerne i magtanvendelsesloven, og at der i et vist omfang er sket brud på disse regler overfor Unganartoqs beboere. Ombudsmanden konkluderede endvidere, at der tidligere havde været, og at der fortsat var episoder med magtanvendelse, som efterfølgende ikke var blevet registreret eller indberettet i overensstemmelse med magtanvendelseslovens regler.

Ombudsmanden orienterede derfor kommunalbestyrelsen i Avannaata Kommunia og

Lovudvalget i Inatsisartut om forholdene under henvisning til ombudsmandslovens § 23 om "fejl eller forsømmelser af større betydning".

Ombudsmanden omtaler i rapporten også andre forhold, der gav anledning til bemærkninger bl.a. om brug af stofseler til fastspænding og aflåsning eller blokering af yderdøre.

Unganartog og Avannaata Kommunua kom med bemærkninger til et udkast til inspektionsrapporten. Bemærkningerne gav ikke anledning til yderligere, og ombudsmanden anså herefter sagen om inspektionen af Unganartog for afsluttet.

Døgninstitutionen Ikinngut i Ilulissat

Den 21. og 22. marts 2022 gennemførte et inspektionshold fra ombudsmanden en varslet inspektion af Sungiusarfik Ikinngut.

Det fremgår af rapporten fra inspektionen, at det var ombudsmandens overordnede indtryk, at Ikinngut tilbyder beboerne pæne og rene lokaler, samt at medarbejderne var gode til at vise beboerne omsorg og nærvær.

Ombudsmanden omtaler i rapporten også forhold, der gav anledning til bemærkninger, bl.a. ledelsens og medarbejdernes manglende kendskab til og klarhed over mulighederne for lovlig brug af magt.

På baggrund af de oplysninger, som inspektionsholdet modtog, konkluderede ombudsmanden, at Ikinngut over en længere periode i et vist omfang ikke har indberettet magtanvendelse, hvorfor der er sket brud på magtanvendelseslovens regler overfor Ikinnguts beboere.

Ombudsmanden konkluderede endvidere, ledelsen ikke har kendskab til tidsfristerne for indberetning af magt, samt at ledelsen generelt mangler informationer om, hvordan magtanvendelse korrekt indberettes. Det var yderligere ombudsmandens vurdering, at ledelsen ikke har kendskab til omfanget af den magtanvendelse, som medarbejderne benytter.

Ombudsmanden orienterede derfor Naalakkersuisut og Lovudvalget i Inatsisartut om forholdene under henvisning til ombudsmandslovens § 23 om "fejl eller forsømmelser af større betydning".

Ombudsmanden omtaler i rapporten også andre forhold, der gav anledning til bemærkninger bl.a. beboernes selvbestemmelsesret og husregler.

Socialstyrelsen kom med bemærkninger til et udkast til inspektionsrapporten. Bemærkningerne gav anledning til, at ombudsmanden anmodede om en opfølgning på nogle punkter.

Ombudsmanden modtog den 24. november 2022 og 23. december 2022 den efterspurgte opfølgning. Ombudsmanden anså herefter sagen om inspektionen af Ikinngut for afsluttet.

Puilasoq i Qasigiannguit

Den 26. og 27. april 2022 gennemførte et inspektionshold fra ombudsmanden en varslet inspektion af Puilasoq i Qasigiannguit. Den 12. juli 2022 sendte ombudsmanden et foreløbigt udkast af inspektionsrapporten til høring hos Kommune Qeqertalik og Puilasoq.

Ombudsmanden modtog institutionens bemærkninger den 16. september 2022, mens ombudsmanden den 28. oktober 2022 modtog Kommune Qeqertaliks bemærkninger til rapportens afsnit 7. Ombudsmanden modtog den 10. december 2022 supplerende bemærkninger fra kommunen.

Den endelige udgave af rapporten vil først foreligge i 2023.

Alderdomshjemmet Qeersaat Illuat i Qasigiannguit

Den 3. og 4. august 2022 gennemførte et inspektionshold fra ombudsmanden en varslet inspektion af alderdomshjemmet Qeersaat Illuat i Qasigiannguit.

Den 25. november 2022 sendte ombudsmanden et foreløbigt udkast af inspektionsrapporten til høring hos Kommune Qeqertalik og alderdomshjemmet Qeersaat Illuat.

Ombudsmanden havde ved årets udgange ikke modtaget Kommune Qeqertaliks bemærkninger til udkastet, og den endelige udgave af rapporten vil derfor først foreligge i 2023.

Psykiatrisk Afdeling A1 på Dronning Ingrids Hospital i Nuuk

Den 6. og 7. september 2022 gennemførte et inspektionshold fra ombudsmanden en varslet OPCAT-inspektion af Psykiatrisk Afdeling A1 på Dronnings Ingrids Hospital i Nuuk.

Inspektionen blev foretaget som led i varetagelsen af opgaven som den nationale forebyggende mekanisme i henhold til OPCAT-protokollen. Inspektionen blev gennemført i samarbejde med Institut for Menneskerettigheder og DIGNITY – Dansk Institut Mod Tortur.

Et udkast til rapport fra inspektionen var ikke sendt i høring inden årets udgang, og rapporten vil derfor først foreligge i 2023.

Plejhjemmet Qupanuk i Sisimiut (Besøgt i 2021)

Den 18. og 19. november 2021 gennemførte et inspektionshold fra ombudsmanden en varslet inspektion af plejhjemmet Qupanuk i Sisimiut.

Det fremgår bl.a. af rapporten fra inspektionen, at det var ombudsmandens overordnede indtryk, at Qupanuk tilbyder trygge og stabile rammer for beboerne, og at både ledelsen og medarbejderne varetager deres opgaver på en dedikeret og ansvarsfuld måde, hvor de søger at sætte beboeren i centrum. Det var endvidere ombudsmanden indtryk, at ledelsen og medarbejderne ønsker at give beboerne den bedst mulige pleje og omsorg.

På baggrund af de oplysninger, som inspektionsholdet modtog, konkluderede ombudsmanden, at Qupanuk over en længere periode havde anvendt magt overfor beboere, som Qupanuk havde fået forhåndsgodkendelse til, men at disse magtanvendelser ikke var blevet registreret og indberettet, som de burde.

Ombudsmanden fandt, at der herved var sket en svækkelse af beboernes retssikkerhed. Ombudsmanden betegnede dette som kritisabelt.

Ombudsmanden orienterede derfor kommunalbestyrelsen i Qeqqata Kommunia og Lovudvalget i Inatsisartut om forholdene under henvisning til ombudsmandslovens § 23 om "fejl eller forsømmelser af større betydning".

Ombudsmanden omtaler i rapporten også andre forhold, der gav anledning til bemærkninger bl.a. om medarbejdernes kendskab til magtanvendelsesloven og overholdelse af rygeloven.

Qupanuk og Qeqqata Kommunia fremkom med bemærkninger til et udkast til inspektionsrapporten, hvor de bl.a. oplyste, at der var blevet udpeget en medarbejder, der skulle være ansvarlig for magtanvendelser i demensafdelingen. Medarbejderen skulle i samarbejde med afdelingslederen bl.a. have til opgave at oplære nye medarbejdere i magtanvendelsesloven og sikre, at magtanvendelser registreres og indberettes korrekt.

På baggrund af Qupanuk og Qeqqata Kommunias opfølgning anså ombudsmanden herefter sagen om inspektion af Qupanuk for afsluttet.

BESØG OG REJSER

Af ombudsmand Vera Leth

Møde med Justitsministeriets Nordatlantkontor

Den 10. marts 2022 mødtes jeg med Justitsministeriets Nordatlantkontor, der som led i en ekskursion havde ønsket at høre nærmere om ombudsmandens arbejde.

Inspektion af alderdomshjemmet Unganartog i Ilulissat

Den 16. og 17. marts 2022 gennemførte tre af mine medarbejdere en varslet inspektion af alderdomshjemmet Unganartog i Ilulissat.

Informationskampagne i Ilulissat

Den 18. marts 2022 havde borgerne i Ilulissat mulighed for at tale med tre af mine medarbejdere.

Inspektion af Ikinngut i Ilulissat

Den 21. og 22. marts 2022 gennemførte tre af mine medarbejdere en varslet inspektion af døgninstitutionen Ikinngut i Ilulissat.

Undervisning af studerende på Ilisimartusarfik

Den 7. april 2022 underviste retschefen studerende på socialrådgiveruddannelsen på Ilisimatusarfik (Grønlands Universitet). Emnet var ombudsmandens opgaver og virke i bred forstand.

Informationskampagne i Qasigianguit

Den 27. april 2022 havde borgerne i Qasigianguit mulighed for at tale med tre af mine medarbejdere.

Inspektion af Puilasog i Qasigianguit

Den 26. og 27. april 2022 gennemførte tre af mine medarbejdere en varslet inspektion af døgninstitutionen Puilasog i Qasigianguit.

Undervisning i Aasiaat

Den 2. maj 2022 gennemførte to af mine medarbejdere undervisning i forvaltningsret for chefer og medarbejdere i Kommune Qeqertalik.

Undervisning i Nuuk

Den 18. maj 2022 gennemførte tre af mine medarbejdere undervisning i forvaltningsret for chefer og medarbejdere i Kommuneqarfik Sermersooq.

Møde med ældretalsmandens sekretariatsmedarbejder

Den 7. juni 2022 havde to af mine medarbejdere et møde med ældretalsmandens sekretariatsmedarbejder i anledning af den forestående inspektion af alderdomshjemmet i Qasigiannuguit i august.

Undervisning ved Kommuneqarfik Sermersooq

Den 15. juni 2022 gennemførte en af mine medarbejdere undervisning i forvaltningsret for medarbejdere ved Forvaltning for Børn og Familie i Kommuneqarfik Sermersooq.

Møde med den islandske ombudsmand

Den 22. juni 2022 havde to af mine medarbejdere et møde med den islandske ombudsmand, Skuli Magnusson, som besøgte embedet.

Møde med External Office for the United Nations Special Rapporteur on freedom of religion or belief

Den 14. juli 2022 havde tre af mine medarbejdere et møde med External Office for the United Nations Special Rapporteur on freedom of religion or belief, som havde ønsket at høre nærmere om ombudsmandens arbejde.

Inspektion af Alderdomshjemmet Qeersaat Illuat i Qasigiannuguit

Den 3. og 4. august 2022 gennemførte tre af mine medarbejdere en varslet inspektion af alderdomshjemmet Qeersaat Illuat i Qasigiannuguit.

Nordisk ombudsmandsmøde

Den 16. og 17. august 2022 deltog to af mine medarbejdere ved nordisk ombudsmandsmøde, som blev afholdt på Island. Nordisk ombudsmandsmøde afholdes hvert tredje år og afvikles på skift mellem de nordiske ombudsmænd.

Inspektion af Psykiatrisk Afdeling A1 i Nuuk

Den 6. og 7. september 2022 gennemførte tre af mine medarbejdere en varslet OP-CAT-inspektion af Psykiatrisk Afdeling A1 i Nuuk. Inspektionen blev foretaget som led i varetagelsen af opgaven som den nationale forebyggende mekanisme i henhold til OP-CAT-protokollen. Inspektionen blev gennemført i samarbejde med Institut for Menneskerettigheder og DIGNITY - Dansk Institut Mod Tortur.

Informationskampagne

Den 18. - 26. september 2022 deltog en af mine medarbejdere i en informationskampagne arrangeret af Center for Arbejdsskade. Endvidere deltog blandt andet Handicaptalsmanden og Forbruger- og Konkurrencestyrelsen. Kampagnen foregik med skib til Diskobugten og anløb i Atammik, Sisimiut, Aasiaat, Qasigiannuguit, Ilulissat, Qeqertarsuaq, Kangaatsiaq, Niaqornaarsuk og Kangaamiut, i alt 9 byer og bygder. Alle steder var der mulighed for at tale med min medarbejder og en tolk. 12 borgere henvendte sig for at få vejledning og 15 klager blev indgivet til min medarbejder.

Møde med Lovudvalget i Inatsisartut

Den 14. oktober 2022 havde jeg et møde med Lovudvalget i Inatsisartut, hvor jeg havde lejlighed til at orientere udvalget om de emner, som jeg havde omtalt i min beretning for 2021 og drøfte nogle aktuelle problemstillinger og udfordringer på det forvaltningsretlige område.

PERSONALE

Af ombudsmand Vera Leth

Kamilla Krogh Jensen fratrådte sin stilling som fuldmægtig ved udgangen af april måned 2022.

Jeg ansatte i stedet Lene Knüppel pr. 1. maj 2022 som fuldmægtig. Lene Knüppel er juridisk kandidat fra Københavns Universitet.

Amalie Gustafsson fratrådte sin stilling som fuldmægtig ved udgangen af april måned 2022.

Jeg ansatte i stedet Lili Rasmussen pr. 1. maj 2022 som specialkonsulent. Lili Rasmussen er juridisk kandidat fra Københavns Universitet.

Embedet havde ved årets udgang følgende medarbejdere:

Retschef Kim Blokbo

Cheftolk Jørgen Hansen

Specialkonsulent Henrik Bach

Specialkonsulent Lili Rasmussen

Fuldmægtig Maliina L. Hansen

Fuldmægtig Anja Rindom Bøndergaard

Fuldmægtig Monica Schnügger

Fuldmægtig Lene Knüppel

Tolk Gerda Kreutzmann

Sekretær Alice Møller

ATAAMMIUP ATUAR

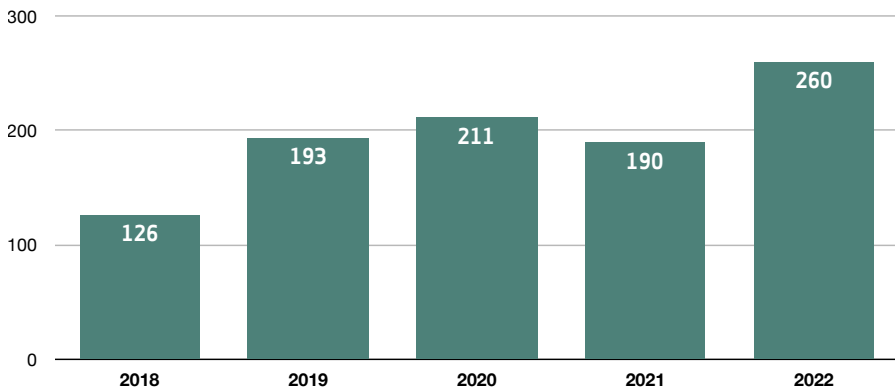
Dette kapitel indeholder hovedtallene for ombudsmandens sagsbehandling i 2022. Til sammenligning fremgår tal fra de fire forudgående år.

NYE SAGER I 2022

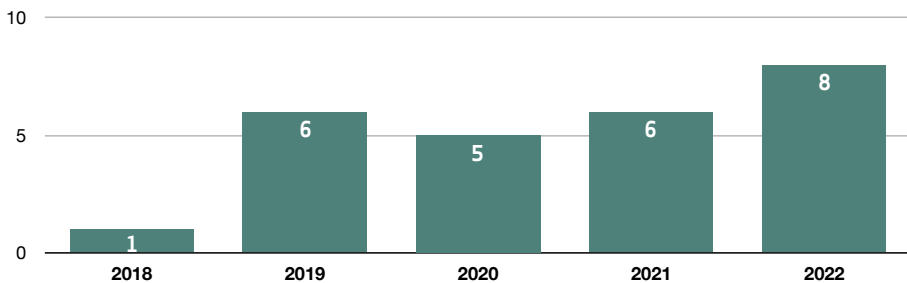
Oprettede klagesager	260
Oprettede egen drift-sager	8
Total	268

Gennemførte inspektioner	5
Vejledninger	265

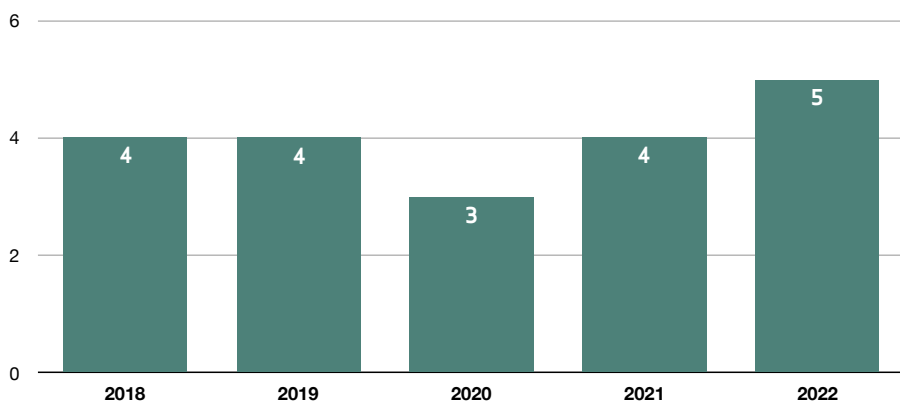
Oprettede klagesager

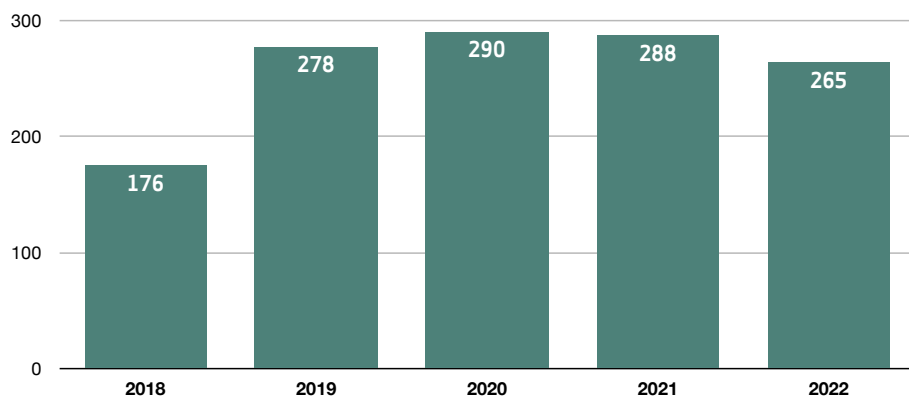
Oprettede egen drift-sager

Gennemførte inspektioner

Vejledninger

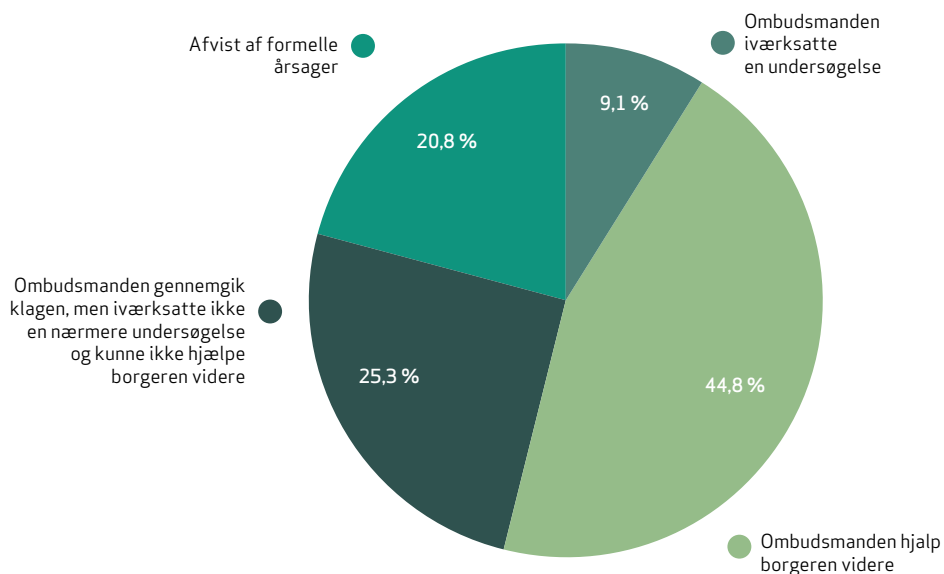

AFSLUTTEDE SAGER I 2022

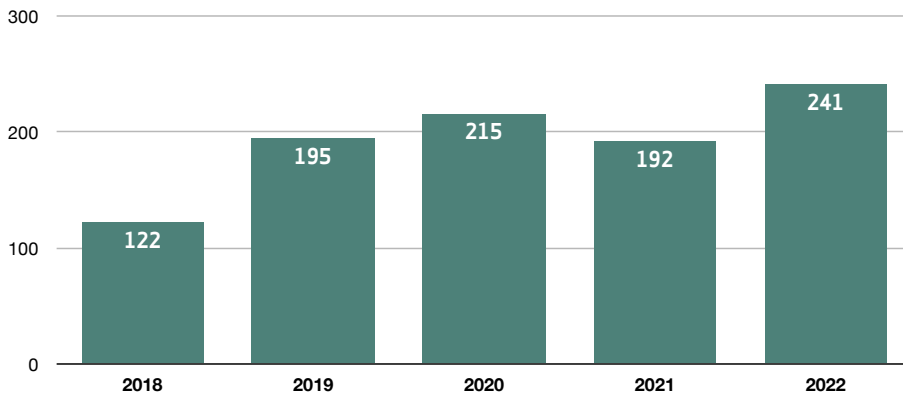
De følgende opgørelser er baseret på de sager, som blev afsluttet i 2022. Opgørelserne vedrører således afsluttede sager, som kan være modtaget i både 2022 og i de forudgående beretningsår.

Sådan endte sagerne:

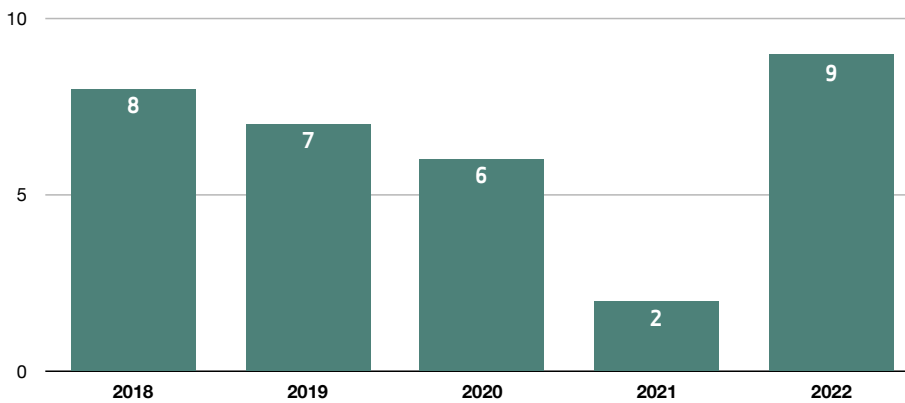
Ombudsmanden iværksatte en undersøgelse	
Kritik, henstillinger mv.	7
Ikke kritik, henstillinger mv., herunder pga. myndighedens genoptagelse	15
Ombudsmanden hjalp borgeren videre	108
Ombudsmanden gennemgik klagen, men iværksatte ikke en nærmere undersøgelse og kunne ikke hjælpe borgeren videre	61
Afvist af formelle årsager	
Klagen var indgivet for sent	6
Andre klagemuligheder var ikke udnyttet, og ombudsmanden kunne ikke hjælpe borgeren videre	5
Klagen angik Inatsisartut, domstolene, rigsmyndigheder eller andre, som ikke er omfattet af ombudsmandens kompetence	22
Klagen blev tilbagekaldt eller klager reagerede ikke på ombudsmandens henvendelser	16
Ombudsmanden erklærede sig inhabil	1
Anonyme klager	0
Afsluttede sager i alt	241
Heraf egen drift-sager	9

Afsluttede klagesager

Afsluttede egen drift-sager

Hvad dækker betegnelserne over?

Ombudsmanden iværksatte en undersøgelse

Denne kategori omfatter sager, hvor ombudsmanden har foretaget undersøgelser og f.eks. indhentet akter og/eller en udtalelse fra den myndighed, som klagen vedrører.

Ombudsmanden hjalp borgeren videre

Denne kategori omfatter sager, som ombudsmanden har behandlet på en anden måde end ved at iværksætte en undersøgelse. Det er sager, som ombudsmanden finder rigtigst i første omgang at oversende til den relevante myndighed til videre behandling. Det omfatter eksempelvis sager, der ikke er færdigbehandlet af myndigheden og sager, hvor myndigheden ikke har haft lejlighed til at forholde sig til (alle) klagerens argumenter. Kategorien omfatter også sager med rekursadgang, og hvor ombudsmanden oversender sagen til rekursmyndigheden.

Ombudsmanden gennemgik klagen, men iværksatte ikke en nærmere undersøgelse og kunne ikke hjælpe borgeren videre

Denne kategori omfatter sager, som ikke giver anledning til at iværksætte en undersøgelse eller behandle på anden måde. Det er f.eks. sager, hvori det er klart, at der indgår en bevisvurdering, sager vedrørende forvaltningens rent privatretlige virksomhed, bagatelsager, sager med et politisk formål eller sager, hvor det allerede ud fra klagen kan konstateres, at der ikke er udsigt til kritik eller til at kunne hjælpe borgeren til en bedre retsstilling.

Nedenstående opgørelse viser, hvem der blev klaget over, og hvordan sagerne endte hos ombudsmanden.

Hvem blev der klaget over ¹	Undersøgelser		Ombudsmanden hjalp borgeren videre	Ombudsmanden gennemgik klagen, men iværksatte ikke en nærmere undersøgelse og kunne ikke hjælpe borgeren videre	Afvist af formelle årsager
	Kritik mv.	Ikke kritik mv.			
En eller flere kommuner ²	6	10	75	41	22
Departementet for Finanser og Ligestilling		1		1	
Departementet for Fiskeri og Fangst	1	1		1	1
Departementet for Sundhed			1	1	
Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke				1	
Formandens Departement					1
Departementet for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø			1		1
Andre myndigheder mv., der er omfattet af ombudsmandens kompetence			3	3	3
Bispekontoret/Bispeembedet		1	1		
Det Sociale Ankenævn		1	1		
INI A/S			2	1	5
Kollegieadministrationens Fælleskontor			1		
Skatterådet					1
Skattestyrelsen		1	9	3	
Socialstyrelsen			1	2	
Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse			3		

¹ Tabellerne med hvem der blev klaget over er inddelt efter de departementer, der eksisterede ved årets udgang. Afsluttede sager vedrørende myndigheder, der er flyttet til et andet ressortområde eller nedlagt, er placeret under det departement, hvor kompetencen lå ved årets udgang.

² Der er foretaget en samlet optælling af alle sager vedrørende de forskellige kommuner. Dette skyldes hensynet til klagers mulighed for at forblive anonym.

Økonomi og Personalestyrelsen			2	4	
Sundhedsvæsenet, herunder grønlandske hospitaler mv.			7	1	
Uklart, hvilken myndighed der blev klaget over				1	2
Myndigheder mv., der ikke er omfattet af ombudsmandens kompetence			1	1	14

HVAD HANDLEDE SAGERNE OM?

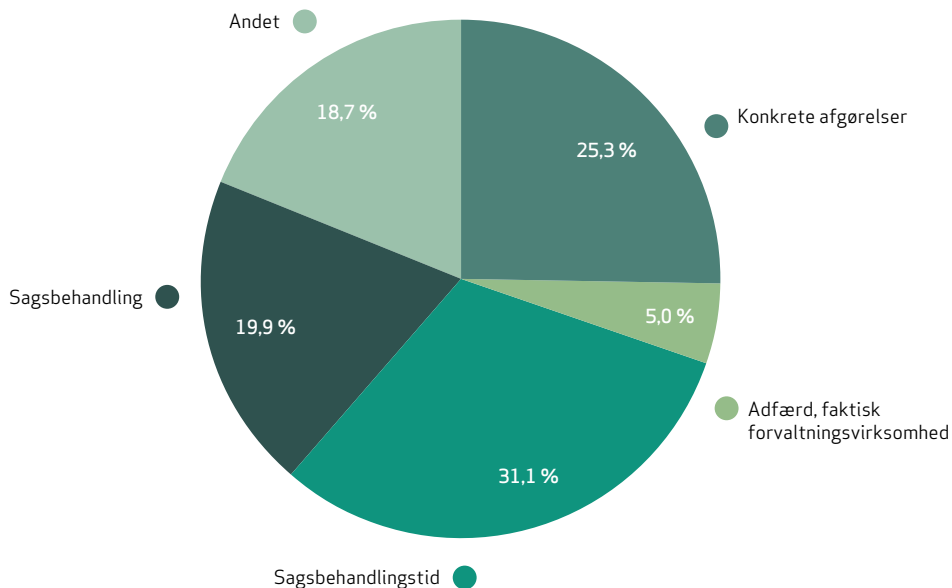
Nedenstående opgørelse viser sagernes fordeling på, hvem der blev klaget over, og hvad sagerne handlede om.

Hvem blev der klaget over	Konkrete afgørelser	Adfærd, faktisk forvaltningsvirksomhed	Sagsbehandlingstid	Sagsbehandling	Andet
Avannaata Kommunia	5	1	13	6	4
Kommune Kujalleq	8	2	6	6	1
Kommuneqarfik Sermersooq	16	3	24	12	8
Kommune Qeqertalik	3		6	7	4
Qeqqata Kommunia	1	1	11	3	3
Formandens Departement				1	
Departementet for Finanser og Ligestilling	2				
Departementet for Fiskeri og Fangst	3			1	
Departementet for Sundhed		1			1
Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke	1				
Departementet for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø	1		1		
Andre myndigheder mv., der er omfattet af ombudsmandens kompetence	3	1	1		4
Bispekontoret/Bispeembedet	1				1

Det Sociale Ankenævn				1	1
INI A/S	2		3		3
Kollegieadministrationens Fælleskontor	1				
Skatterådet	1				
Skattestyrelsen	6		3	4	
Socialstyrelsen			1	2	
Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse	1		2		
Økonomi og Personalestyrelsen	2		3	1	
Sundhedsvæsenet, herunder grønlandske hospitaler mv.	2	3		1	2
Uklart, hvilken myndighed der blev klaget over					3
Myndigheder mv., der ikke er omfattet af ombudsmandens kompetence	2		1	3	10

I ALT:

Konkrete afgørelser	61
Adfærd, faktisk forvaltningsvirksomhed	12
Sagsbehandlingstid	75
Sagsbehandling	48
Andet	45

Fejl eller forsømmelser af større betydning

Hvis ombudsmandens undersøgelse af en sag viser, at der i den offentlige forvaltning må antages at være begået fejl eller forsømmelser af større betydning, skal ombudsmanden give meddelelse om sagen til Lovudvalget i Inatsisartut og samtidig enten til Naalakkersuisut eller kommunalbestyrelsen.

Det fremgår af § 23 i ombudsmandsloven.

I 2022 afgav ombudsmanden 5 meddelelser efter § 23 i ombudsmandsloven.

De 5 meddelelser vedrørte følgende myndigheder:

- Formandens Departement (Klageadgang i personalesager)
- Avaannaata Kommunia (Alderdomshjemmet Unganartooq, se afsnit 6)
- Departementet for Børn, Unge og Familier (Døgntilbuddet Ikinngut, se afsnit 6)
- Kommuneqarfik Sermersooq (sagsbehandlingstid for besvarelse af ombudsmandens henvendelse)
- Qeqqata Kommunia (Se afsnit 3.4 vedrørende udtalelse 2022-4)

Sætteombudsmandssager

I 2022 erklærede ombudsmanden sig inhabil i 1 sag, som derfor af Lovudvalget i Inatsisartut blev oversendt til behandling hos sætteombudsmanden, som i beretningsåret 2022 var Folketingets Ombudsmand.

Sætteombudsmanden afsluttede i 2022 i alt 2 sager.